



EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 10.7.2013
COM(2013) 505 final

2013/0244 (NLE)

Voorstel voor een

VERORDENING VAN DE RAAD

betreffende de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2

(Voor de EER relevante tekst)

{SWD(2013) 257 final}

{SWD(2013) 258 final}

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

1.1. Algemene context

In de Europa 2020-strategie legt de EU zich toe op het terugdringen van de totale uitstoot van broeikasgassen tegen 2020 met 20 %. In het Witboek Vervoer ‘Stappenplan voor een interne Europese vervoersruimte – werken aan een concurrerend en zuinig vervoerssysteem’ wordt vastgesteld dat vervoer een groot aandeel heeft in de broeikasgasemissies (~20 %) en wordt daarom voorgesteld om de broeikasgasuitstoot door vervoer tussen 1990 en 2050 terug te dringen met 60 %. Europa 2020 roept tevens op tot de ontwikkeling van een ‘Innovatie-Unie’ met het oog op de maatschappelijke uitdagingen waarmee we geconfronteerd worden en het voorstel Horizon 2020 bevat de uitdaging van slim, groen en geïntegreerd vervoer, onder meer gericht op het verkrijgen van zowel een zuinig vervoerssysteem dat het milieu in acht neemt als een wereldwijde voortrekkersrol voor de Europese vervoerssector. Ten slotte roept Europa 2020 ook op tot actie voor duurzame groei en de bevordering van een zuinigere, groenere en concurrerende economie. Tegelijkertijd vergt de economische en financiële crisis waarmee Europa momenteel wordt geconfronteerd ambitieuze maatregelen ten behoeve van robuuste en duurzame groei.

Een van de hoofddoelstellingen van Horizon 2020, het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie met betrekking tot het tijdvak 2014-2020, is het versterken van de Europese industrie door acties ter ondersteuning van onderzoek en innovatie in diverse bedrijfstakken. Het programma voorziet met name in het opzetten van publiek-private partnerschappen die bijdragen aan de oplossing van een aantal van de essentiële uitdagingen waar Europa mee geconfronteerd wordt.

Met betrekking tot de luchtvaart en gelet op de zich ontwikkelende uitdagingen waarmee de sector geconfronteerd wordt produceerde een groep op hoog niveau inzake luchtvaartonderzoek in 2011 een nieuwe visie voor de Europese luchtvaart, ‘Flightpath 2050’, aansluitend op de doelstellingen van Europa 2020 en het Witboek Vervoer. Hierin zijn ambitieuze doelstellingen vastgelegd om de milieueffecten in de periode tot 2050 terug te dringen door de uitvoering van een nieuwe strategische onderzoeks- en innovatieagenda van het technologieplatform ACARE (Advisory Council for Aeronautics Research in Europe), met het oog op de begeleiding en ondersteuning van toekomstige acties onder publieke en private financieringsprogramma's aan de hand van een gemeenschappelijk stappenplan voor heel Europa.

Clean Sky draagt in Europa bij aan deze doelstelling door middel van geavanceerd onderzoek en demonstraties op werkelijke grootte van groene technologie voor het luchtvervoer in overeenstemming met de vastgestelde strategische onderzoeksagenda, waarbij alle publieke en private belanghebbenden worden betrokken en met een tijdshorizon die zich uitstrekt tot 2050.

Dit nieuwe voorstel heeft betrekking op een gemeenschappelijke onderneming op het gebied van de luchtvaart. Deze sluit aan en bouwt deels voort op de resultaten verkregen door het vorige gezamenlijke technologie-initiatief (GTI) op dit gebied, Clean Sky, dat in 2008 werd opgericht uit hoofde van het zevende kaderprogramma, maar is deels ook gericht op de ontwikkeling van nieuwe technologieën en onderzoeksperspectieven. Dit voorstel sluit aan op de mededeling van de Commissie over publiek-private partnerschappen, in Horizon 2020: een krachtig instrument voor de verwezenlijking van innovatie en groei in Europa.

1.2. Motivering en doelstellingen voor een gemeenschappelijke onderneming op het gebied van luchtvaart

De Europese luchtvaartsector is momenteel een van de wereldleiders wat betreft productie, werkgelegenheid en uitvoer, met een jaaromzet van ruim 100 miljard EUR en werkgelegenheid voor circa 750 000 personen. Tegelijkertijd veroorzaken vliegreizen ongeveer 7 % van alle door de vervoerssector geproduceerde uitstoot en circa 2 % van de totale CO₂-uitstoot wereldwijd.

Als het verkeer volgens de prognoses groeit, zal de uitstoot bij uitblijven van maatregelen beduidend toenemen. Daarom is een drastische terugdringing van de milieueffecten van het luchtvervoer in Europa urgent willen de doelstellingen van het Europese klimaat- en energiepakket worden gerealiseerd.

Ondanks zijn huidige voortrekkersrol krijgt de Europese luchtvaartsector in toenemende mate te maken met krachtige, door overheden ondersteunde internationale concurrentie van traditionele en opkomende concurrenten.

Het toekomstige internationale concurrentievermogen van de sector, en daarmee zijn bijdrage aan maatschappelijke uitdagingen wat betreft dienstverlening, economische prestaties en het scheppen van werkgelegenheid, zal afhangen van de milieuprestaties en het zuinige brandstofverbruik van de gebruikte technologie. Om zijn voortrekkersrol in de wereld te behouden moet de Europese luchtvaartsector innovatieve brandstofzuinige technologieën ontwikkelen en concurrerende en hoogwaardige producten leveren, door middel van een pan-Europees O&O-programma waarin alle actoren worden betrokken bij de toeleverings- en deskundigheidsketen.

Het verbeteren van de milieuprestaties van luchtvaarttechnologie is een zeer complex en kostbaar proces dat investeringen voor de lange termijn vergt. Voor particuliere ondernemingen is het vanwege de kosten en risico's lastig om de benodigde financiële en personeelsmiddelen te mobiliseren voor de ontwikkeling van radicale en riskante technologische innovaties voor toekomstige vliegtuigen. Vanwege markttekortkomingen en economische nevenresultaten is overheidsingrijpen vereist ter ondersteuning van de overgang van pre concurrentiële O&O naar de exploitatie van resultaten, met verhandelbare producten als gevolg.

De luchtvaartsector is mondiaal van aard en de benodigde technische competenties zijn niet in afzonderlijke landen beschikbaar. De toeleveringsketen voor techniek en deskundigheid is sterk verstrooid, met een verdeling van competenties over een spectrum dat zich uitstrekt van belangrijke 'luchtvaartlanden' tot 'niet-luchtvaartlanden', waar desalniettemin technische topkwaliteit wordt aangetroffen die instrumenteel is voor de stimulering van de gehele toeleveringsketen.

Er wordt voorgesteld om het nieuwe Clean Sky-programma uit te voeren door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky voort te zetten en erop voort te bouwen met als doelstelling het verbeteren van de milieueffecten van de Europese luchtvaarttechnologie en het veiligstellen van het toekomstige internationale concurrentievermogen van de Europese luchtvaartsector. De doelstellingen van het voorgestelde initiatief luiden als volgt:

1. bijdragen aan de voltooiing van de onderzoeksactiviteiten die zijn ingezet uit hoofde van Verordening (EG) nr. 71/2008 en aan de tenuitvoerlegging van Verordening (EU) nr. .../2013 van het Europees Parlement en de Raad van ... 2013 betreffende het vaststellen van het kaderprogramma Horizon 2020, en met name de uitdaging van slim, groen en geïntegreerd vervoer van de pijler maatschappelijke uitdagingen... van

Besluit (EU) nr. .../2013/EU [van de Raad ... 2013 tot vaststelling van het specifieke programma van Horizon 2020];

2. bijdragen aan de doelstellingen van het gezamenlijke technologie-initiatief inzake Clean Sky 2, met name voor het integreren, demonstreren en valideren van technologieën waarmee het volgende kan worden bewerkstelligd:
 - (a) verbeteren van de brandstofzuinigheid van vliegtuigen en daarmee het verlagen van de CO₂-uitstoot met 20 tot 30 % ten opzichte van volgens de huidige techniek gebouwde vliegtuigen die per 2014 in gebruik worden genomen;
 - (b) verlagen van de NO_x- en geluidsemissies van vliegtuigen met 20 tot 30 % ten opzichte van volgens de huidige techniek gebouwde vliegtuigen die per 2014 in gebruik worden genomen.

Deze doelstellingen zullen worden verwezenlijkt ten gunste van Europa als geheel. Milieuvoordelen zijn van nature grensoverschrijdend en de economische nevenresultaten van groei van de sector zullen gevolgen hebben voor de dienstverleningsgemeenschap van de luchtvervoerssector (luchtvaartmaatschappijen, luchthavens) als geheel.

1.3. Voortbouwen op ervaringen

Het onderhavige voorstel bouwt voort op de prestaties van het huidige GTI uit hoofde van het zevende kaderprogramma. De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky werd in 2007 opgericht gezien de noodzaak van het terugdringen van de milieueffecten van het groeiende luchtverkeer en het verlagen van de uitstoot van vliegtuigen. Het onderzoeksprogramma concentreert zich op deze doelstellingen en moet tegen 2017 resultaat opleveren.

Clean Sky is erin geslaagd de intensieve en uitgebreide medewerking te verwerven van alle belangrijke belanghebbenden, waaronder een groot aantal kmo's. In het Clean Sky-programma werken 12 toonaangevende organisaties (11 belangrijke bedrijven en één onderzoeksinstelling), 74 geassocieerde leden en meer dan 450 partners in een aantal technologiedomeinen samen aan het realiseren van de milieudoelstellingen en het demonstreren en valideren van de vereiste technologische innovaties in het kader van een in gemeenschappelijk overleg vastgesteld programma.

Sinds de oprichting is de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky erin geslaagd om ontwikkelingen richting de verwezenlijking van de strategische milieudoelstellingen te stimuleren, hetgeen wordt bevestigd door de tussentijdse evaluatie van het programma. De campagne voor demonstratiemodellen voor het beproeven van de technische toepasbaarheid van de onderzoeksresultaten op het niveau van subsystemen is reeds van start gegaan en uit een evaluatie van de eerste resultaten blijkt dat de milieudoelstellingen behaald gaan worden. Na de aanvangsfase zijn de juridische, financiële en bestuurskaders effectief en responsief ten opzichte van operationele behoeften gebleken. In de eerste, in 2010 uitgevoerde tussentijdse evaluatie werden de verdiensten erkend en werden een aantal aanbevelingen op het gebied van bestuur en techniek gedaan die zijn opgevolgd, resulterend in de voorgestelde 'verbeterde GO(gemeenschappelijke onderneming)- infrastructuur'.

2. RESULTATEN VAN DE RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDE PARTIJEN EN EFFECTBEOORDELINGEN

De Commissie heeft een effectbeoordeling voor de voorgestelde verordening uitgevoerd, die bij het voorstel is gevoegd. In de effectbeoordeling zijn de diverse uitvoeringsopties voor het publiek-private partnerschap geanalyseerd, rekening houdend met het feit dat de nieuwe technologieën klaar moeten zijn om te worden ingezet op het moment dat de luchtvloot toe is

aan vernieuwing, hetgeen afhankelijk is van de omstandigheden op de wereldmarkt. De effectbeoordeling concludeerde dat de verbeterde GO-optie, waarin rekening wordt gehouden met de lessen die zijn getrokken uit de werking van de huidige GO Clean Sky, de beste benadering vormt om de voor het O&O-programma bepaalde doelstellingen te verwezenlijken. De beoordeling werd aangevuld met een aantal tegelijkertijd uitgevoerde raadplegingen, waarvan de bevindingen zijn opgenomen in een aanhangsel bij het effectbeoordelingsdocument:

Een openbare raadpleging ging van start in juli 2012 en werd afgesloten in oktober 2012. Deze leverde antwoorden op een aantal vragen op, met name over de reikwijdte en de beste opzet voor het optimaliseren van de technische doelstellingen: 95 % van de respondenten sprak zich uit voor het opzetten van een publiek-privaat partnerschap in de luchtvaart uit hoofde van Horizon 2020. De meeste respondenten (89 %) waren het eens of sterk eens met de stelling dat het publiek-private partnerschap in luchtvaartonderzoek zich zou moeten concentreren op grootschalige demonstraties van veelbelovende nieuwe technologieën. Voorts sprak een meerderheid van de respondenten (41 % vóór en 33 % ten zeerste vóór) zich uit voor het opzetten van een speciale juridische structuur met een versterkt bestuur en een lichter regelgevingskader.

Het voorstel Clean Sky 2 werd aan de belanghebbenden in de luchtvaartgemeenschap gepresenteerd op de Berlijnse airshow in september 2012. De gemeenschap als geheel had al in een vroeg stadium haar instemming betuigd met de benadering van het uitbreiden van het initiatief Clean Sky met een nieuw werkprogramma dat de resultaten van het huidige programma zou benutten en zou kijken naar nieuwe technologiegebieden.

In juni 2012 richtte de Commissie een onafhankelijke deskundigengroep op. Deze stelde een deskundig advies op over de inhoud en relevantie van het nieuwe Clean Sky-programma en evalueerde de verschillende toekomstperspectiefsenario's. De groep sprak zich zeer positief uit over de verbeterde GTI-benadering.

Nationale overheden en belangengroepen/-verenigingen werden specifiek verzocht om hun standpunt kenbaar te maken over het opzetten van Clean Sky 2 als een PPP. In alle standpunten werden het initiatief en de verbeterde GTI-optie ten zeerste onderschreven.

3. JURIDISCHE ELEMENTEN VAN HET VOORSTEL

- Samenvatting van de voorgestelde maatregel

Het voorstel bestaat uit een verordening van de Raad betreffende de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2. De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 is oorspronkelijk ingesteld bij Verordening van de Raad (EG) nr. 71/2008 van 20 december 2007, die met ingang van 1 januari 2014 zal worden ingetrokken.

- Rechtsgrondslag

De rechtsgrondslag voor het voorstel is artikel 187 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

De regels voor deelname aan en de verspreiding van resultaten van Horizon 2020 zijn van toepassing. Gezien echter de specifieke operationele behoefte van dit initiatief is een afwijking van deze regels nodig. Desalniettemin maakt deze afwijking nog geen deel uit van het onderliggende voorstel, om geen afbreuk te doen aan de nog niet afgeronde inter-institutionele besprekingen met betrekking tot de passende rechtsgrondslag/procedures voor hun goedkeuring in de context van de wetgevende werkzaamheden in verband met het voorstel van de Commissie voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot

vaststelling van de regels voor de deelname aan acties en de verspreiding van resultaten in het kader van "Horizon 2020" (COM(2011) 0810 - 2011/0399 (COD)). De desbetreffende afwijking zal in een later stadium worden geïntroduceerd, rekening houdend met het resultaat van de bovengenoemde besprekingen.

Om kmo's, universiteiten en nieuwkomers bij de Europese onderzoeksprogramma's aan te trekken en de aanvoer- en kennisketens te verbreden en tegelijkertijd nauwe contacten en samenwerking mogelijk te maken tussen kleine entiteiten en grote integrerende deelnemers, zal de afwijking bepalen dat de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 uitgebrachte oproepen tot het indienen van voorstellen systematisch als minimumvoorwaarde stellen dat één juridische entiteit in een lidstaat of een geassocieerd land gevestigd moet zijn.

- Subsidiariteit en evenredigheid

De doelstellingen van het voorstel kunnen niet voldoende door nationale programma's worden bereikt omdat de schaal van de uitdaging de mogelijkheden van elke lidstaat alleen te boven gaat. Er bestaan significante verschillen tussen de nationale programma's. Vanwege de fragmentatie en soms overlapping zijn efficiëntere maatregelen op het niveau van de Europese Unie vereist. Door de pooling en coördinatie van de inspanningen op het gebied van onderzoek en ontwikkeling op EU-niveau is de kans op welslagen groter gezien enerzijds het grensoverschrijdende karakter van de te ontwikkelen infrastructuur en technologieën en anderzijds de noodzaak om voldoende middelen bijeen te brengen. De betrokkenheid van de Europese Unie zal, niet alleen door gemeenschappelijk prenormatief onderzoek ter ondersteuning van de opstelling van normen, maar ook door de feitelijke normalisatie die zal ontstaan uit de nauwe onderzoekssamenwerking en de transnationale demonstratieprojecten, de onderzoeksprogramma's helpen rationaliseren en zorgen voor interoperabiliteit van de ontwikkelde systemen. Deze normalisatie zal een bredere markt openen en concurrentie in de hand werken. Als het goed is, zal de reikwijdte van het voorstel afzonderlijke staten aansporen om aanvullende initiatieven op nationaal niveau te ondernemen, met het oog op de versterking van de Europese onderzoeksruimte. Het is ook de bedoeling dat het GTI deze nationale en regionale programma's zal inzetten om de gecombineerde inspanningen optimaal te benutten.

Overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel gaan de bepalingen van deze verordening niet verder dan hetgeen nodig is om de doelstellingen ervan te bereiken.

- Keuze van instrument

Voorgesteld instrument: Verordening.

Andere instrumenten zouden om de volgende reden ongeschikt zijn:

de oprichting van een onderneming waarin de Unie participeert, vereist een verordening van de Raad.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Het financieel memorandum bij dit besluit vermeldt de indicatieve gevolgen voor de begroting. De bijdrage van de EU (inclusief de EVA-bijdrage) bedraagt ten hoogste 1,8 miljard EUR¹, tegen lopende prijzen. Deze bijdrage zal worden gefinancierd uit hoofde van de uitdaging van slim, groen en geïntegreerd vervoer van de pijler maatschappelijke uitdagingen, vallend onder DG Onderzoek en Innovatie, als onderdeel van de uitvoering van Horizon 2020 – het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie. De bijdrage van de Unie aan

¹ Dit bedrag geldt slechts ter indicatie en hangt af van het uiteindelijk aan DG Onderzoek en Innovatie voor de genoemde uitdaging toegewezen bedrag.

operationele kosten is maximaal 1 760 miljoen EUR. De bijdrage van de Unie aan lopende kosten is maximaal 40 miljoen EUR.

Voorstel voor een

VERORDENING VAN DE RAAD

betreffende de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2

(Voor de EER relevante tekst)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 187 en 188, eerste alinea,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Gezien het advies van het Europees Parlement²,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité³,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Aanvankelijk werd in publiek-private partnerschappen in de vorm van gezamenlijke technologie-initiatieven voorzien bij Besluit nr. 1982/2006/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 betreffende het zevende kaderprogramma van de Europese Gemeenschap voor activiteiten op het gebied van onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie (2007-2013)⁴.
- (2) Besluit nr. 2006/971/EG van de Raad van 19 december 2006 betreffende het specifieke programma "Samenwerking" tot uitvoering van het zevende kaderprogramma van de Europese Gemeenschap voor activiteiten op het gebied van onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie (2007-2013)⁵ benoemde specifieke te ondersteunen publiek-private partnerschappen, waaronder een publiek-privaat partnerschap op het specifieke gebied van het gezamenlijke technologie-initiatief Clean Sky.
- (3) De strategie 2020⁶ onderstreept de noodzaak van het ontwikkelen van gunstige omstandigheden voor investering in kennis en innovatie teneinde slimme, duurzame en inclusieve groei in de Unie te verwezenlijken. Deze strategie is zowel door het Europees Parlement als door de Raad onderschreven.
- (4) Verordening (EU) nr. .../2013 van het Europees Parlement en de Raad van ... 2013 betreffende de vaststelling van Horizon 2020 - het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie (2014-2020)⁷ beoogt een groter effect op onderzoek en innovatie te bewerkstelligen financiering uit hoofde van het kaderprogramma Horizon 2020 en uit de private sector te combineren in publiek-private partnerschappen voor kerngebieden

² PB ... [advies van het EP].

³ PB ... [advies van het ESC].

⁴ PB L 412 van 30.12.2006, blz. 1.

⁵ PB L 400 van 30.12.2006, blz. 86.

⁶ COM(2010) 2020 definitief.

⁷ PB ... [KP H2020].

van onderzoek en innovatie die kunnen bijdragen aan de bredere concurrentiedoelstellingen van de Unie en het oplossen van maatschappelijke uitdagingen. Betrokkenheid van de Unie bij deze partnerschappen kan de vorm aannemen van financiële bijdragen aan gemeenschappelijke ondernemingen die op basis van artikel 187 van het Verdrag zijn opgericht bij Besluit nr. 1982/2006/EG.

- (5) Overeenkomstig Besluit (EU) nr. .../2013 van de Raad van ... 2013 betreffende de vaststelling van het specifieke programma voor de tenuitvoerlegging van Horizon 2020 (2014-2020)⁸ dienen bij Besluit nr. 1982/2006/EG opgerichte gemeenschappelijke ondernemingen te worden ondersteund onder de voorwaarden omschreven in Besluit (EU) nr. .../2013.
- (6) De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky, opgericht bij Verordening (EG) nr. 71/2008 van de Raad van 20 december 2007 betreffende de oprichting van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky⁹ verwezenlijkt haar doelstellingen van het stimuleren van nieuw onderzoek in het kader van een publiek-privaat partnerschap dat langdurige samenwerking tussen belanghebbenden in de Europese luchtvaart mogelijk maakt. Kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) hebben zeer intensief deelgenomen aan Clean Sky; circa 40 % van de begroting voor oproepen tot het indienen van voorstellen werd aan hen toegekend. Uit de tussentijdse evaluatie¹⁰ van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky is gebleken dat de gemeenschappelijke onderneming slaagt in het stimuleren van ontwikkelingen richting milieudoelstellingen. Voorts is Clean Sky erin geslaagd de intensieve en uitgebreide medewerking te verwerven van alle belangrijke sectoren in de Unie en een groot aantal kmo's. Dit heeft geleid tot nieuwe samenwerkingsverbanden en tot de deelname van nieuwe organisaties. Daarom moet de ondersteuning van het onderzoeksgebied van de onderneming worden voortgezet teneinde haar doelstellingen zoals omschreven in artikel 2 van deze verordening te verwezenlijken.
- (7) Bij de voortgezette ondersteuning van het Clean Sky-onderzoeksprogramma moet tevens rekening worden gehouden met de ervaring opgedaan bij de werkzaamheden van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky, met inbegrip van de resultaten van de tussentijdse evaluatie en de aanbevelingen van de belanghebbenden¹¹. Voor de tenuitvoerlegging moeten een doelmatigere structuur en regels worden gebruikt om de efficiëntie te verbeteren en de onderneming te vereenvoudigen. Hiertoe moet de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 specifiek op haar behoeften aansluitende financiële regels vaststellen overeenkomstig artikel 209 van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie¹².
- (8) De private leden van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky hebben schriftelijk ingestemd met het uitvoeren van de onderzoeksactiviteiten in het kader van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky volgens een structuur die beter aansluit op de kenmerken van een publiek-privaat partnerschap. De private leden van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 worden geacht de in bijlage I bij deze verordening omschreven statuten te onderschrijven door middel van een instemmingsbrief.

⁸ PB ... [SP H2020].

⁹ PB L 30 van 4.2.2008, blz. 1-20.

¹⁰ SEC/2011/1072 definitief.

¹¹ http://www.cleansky.eu/sites/default/files/news/csjuconsultationreview_final.pdf

¹² PB L 298 van 26.10.2012, blz. 1.

- (9) Voor de verwezenlijking van haar doelstellingen moet de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 financiële bijstand bieden, hoofdzakelijk in de vorm van subsidies aan leden en subsidies aan deelnemers na openbare en vergelijkende oproepen tot het indienen van voorstellen.
- (10) Bijdragen van de private leden zouden zich niet moeten beperken tot de administratieve kosten van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 en tot de medefinanciering die vereist is voor het uitvoeren van onderzoeks- en innovatieactiviteiten ondersteund door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.
- (11) Hun bijdragen zouden ook betrekking moeten hebben op door de private leden te ondernemen aanvullende activiteiten zoals omschreven in een aanvullende-activiteitenplan; om een goed overzicht van de hefboomwerking te verkrijgen moeten die aanvullende activiteiten een bijdrage leveren aan het bredere gemeenschappelijk technologie-initiatief Clean Sky.
- (12) Deelname aan door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 gefinancierde acties onder contract moeten voldoen aan Verordening (EU) nr. ... /2013 van het Europees Parlement en de Raad van ... 2013 tot vaststelling van de regels voor de deelname aan en de verspreiding van de resultaten van Horizon 2020, het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie (2014-2020)¹³.
- (13) De financiële bijdrage van de EU moet worden beheerd overeenkomstig het beginsel van goed financieel beheer en de regels voor indirect beheer omschreven in Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 en de Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 1268/2012 van de Commissie van 29 oktober 2012 houdende uitvoeringsvoorschriften voor Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012¹⁴.
- (14) Controles bij degenen die EU-financiering ontvangen uit hoofde van deze Verordening moeten zodanig worden uitgevoerd dat de administratieve last wordt beperkt, overeenkomstig Verordening (EU) nr. .../2013 [het kaderprogramma Horizon 2020].
- (15) De financiële belangen van de Unie en van de andere leden van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 moeten worden beschermd door evenredige maatregelen in alle fasen van de uitgavencyclus, waaronder de preventie en opsporing van en het onderzoek naar onregelmatigheden, de terugvordering van verloren gegane, ten onrechte betaalde of onjuist gebruikte middelen en, indien van toepassing, het opleggen van administratieve en financiële sancties overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012.
- (16) De intern controleur van de Commissie oefent jegens de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 dezelfde bevoegdheden uit als jegens de Commissie.
- (17) Overeenkomstig artikel 287, lid 1, van het Verdrag kan het instellingsbesluit van door de Unie ingestelde organen of instanties het onderzoek van de rekeningen van alle ontvangsten en uitgaven van die organen of instanties door de Rekenkamer uitsluiten. Overeenkomstig artikel 60, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 moeten de rekeningen van de uit hoofde van artikel 209 van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 ingestelde organen worden onderzocht door een onafhankelijk auditorgaan dat onder meer advies moet uitbrengen over de betrouwbaarheid van de rekeningen en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen.

¹³ PB ... [Regels voor deelneming H2020].

¹⁴ PB L 362 van 31.12.2012, blz. 1.

Voorkoming van duplicering van het onderzoek van de rekeningen rechtvaardigt het niet aan onderzoek door de Rekenkamer onderwerpen van de rekeningen van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.

- (18) Voor het verlenen van financiële bijstand van de Unie aan grootschalige activiteiten die over meerdere jaren zijn gespreid, dient te worden voorzien in de mogelijkheid om meerjaarlijkse vastleggingen in de begroting van de Unie en de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 te splitsen in jaarlijkse tranches. Verbintenissen die de Unie en de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 op lange termijn verbinden moeten het mogelijk maken om de onzekerheden in verband met de uitvoering van dergelijke grootschalige activiteiten te beperken.
- (19) Overeenkomstig de in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie vastgelegde beginselen van subsidiariteit en evenredigheid kunnen de doelstellingen van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 tot het versterken van industrieel onderzoek en industriële innovatie in de hele Unie niet voldoende worden verwezenlijkt door afzonderlijke lidstaten en kunnen deze derhalve, met het oog op het voorkomen van duplicering, het behouden van kritische massa en het verzekeren van een optimale benutting van overheidsfinanciering, beter door de Unie worden gerealiseerd; de onderhavige verordening beperkt zich tot hetgeen minimaal benodigd is om die doelstellingen te verwezenlijken en strekt zich niet verder uit dan tot hetgeen noodzakelijk is voor dat doel.
- (20) De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky is opgericht voor een periode tot en met 31 december 2017. De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 moet voortgezette ondersteuning van het Clean Sky-onderzoeksprogramma bieden door het uitbreiden van het activiteitengebied op grond van een aangepast geheel van regels. De overgang van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky naar de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 moet worden afgestemd op en gesynchroniseerd met de overgang van het zevende kaderprogramma naar het kaderprogramma Horizon 2020, opdat de voor onderzoek beschikbare financiering optimaal wordt gebruikt. In het belang van juridische zekerheid en helderheid moet Verordening (EG) nr. 71/2008 van de Raad derhalve worden ingetrokken en moeten overgangsbepalingen worden vastgesteld.

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1 *Oprichting*

- 1. Voor de toepassing van het gezamenlijk technologie-initiatief in de luchtvaart wordt een gemeenschappelijke onderneming in de zin van artikel 187 van het Verdrag (hierna de "Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2" genoemd) opgericht voor de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2024.
- 2. De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 vervangt de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky opgericht bij Verordening (EG) nr. 71/2008 van de Raad en volgt deze op.
- 3. De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 vormt een orgaan waaraan de uitvoering van een publiek-privaat partnerschap wordt toevertrouwd als bedoeld in

artikel 209 van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en van de Raad¹⁵.

4. De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 heeft rechtspersoonlijkheid. In elke lidstaat bezit zij de ruimste handelingsbevoegdheid die door de wetgeving van de betrokken lidstaat aan rechtspersonen wordt verleend. Ze kan roerend en onroerend goed verwerven of vervreemden en in rechte optreden.
5. De zetel van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 bevindt zich in Brussel, België.
6. De statuten van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 zijn in bijlage I opgenomen.

Artikel 2 *Doelstellingen*

De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 heeft de volgende doelstellingen:

1. bijdragen aan de voltooiing van de onderzoeksactiviteiten die zijn ingezet uit hoofde van Verordening (EG) nr. 71/2008 en aan de tenuitvoerlegging van Verordening (EU) nr. .../2013 van het Europees Parlement en de Raad van ... 2013 betreffende het vaststellen van het kaderprogramma Horizon 2020, en met name de uitdaging van slim, groen en geïntegreerd vervoer van de pijler maatschappelijke uitdagingen... van Besluit (EU) nr. .../2013/EU [van de Raad ... 2013 tot vaststelling van het specifieke programma van Horizon 2020];
2. bijdragen aan de doelstellingen van het gezamenlijke technologie-initiatief inzake Clean Sky 2, met name voor het integreren, demonstreren en valideren van technologieën waarmee het volgende kan worden bewerkstelligd:
 - (a) verbeteren van de brandstofzuinigheid van vliegtuigen en daarmee het verlagen van de CO₂-uitstoot met 20 tot 30 % ten opzichte van volgens de huidige techniek gebouwde vliegtuigen die per 2014 in gebruik worden genomen;
 - (b) verlagen van de NO_x- en geluidsemissies van vliegtuigen met 20 tot 30 % ten opzichte van volgens de huidige techniek gebouwde vliegtuigen die per 2014 in gebruik worden genomen.

Artikel 3 *Financiële bijdrage van de Unie*

1. De maximale bijdrage van de Unie, met inbegrip van EVA-kredieten, aan de administratiekosten en de operationele kosten van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 bedraagt 1,8 miljard EUR. De bijdrage wordt betaald uit de kredieten in de algemene begroting van de Unie gereserveerd voor het specifieke programma van Horizon 2020 voor de uitvoering van het kaderprogramma Horizon 2020 overeenkomstig artikel 58, lid 1, onder c, punt iv, artikel 60 en artikel 61 van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 voor organen als bedoeld in artikel 209 van die verordening.
2. De regelingen betreffende de financiële bijdrage van de Unie worden vastgelegd in een delegatieovereenkomst en jaarlijkse overeenkomsten betreffende de overdracht

¹⁵ PB L 298 van 26.10.2012, blz. 1.

van middelen, die worden gesloten tussen de Commissie, namens de Unie, en de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.

3. De in lid 2 bedoelde delegatieovereenkomst heeft betrekking op de aspecten vastgelegd in artikel 58, lid 3, artikel 60 en artikel 61 van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 en in artikel 40 van Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 1268/2012 van de Commissie, alsmede onder meer op de volgende zaken:
 - (a) de voorwaarden voor de bijdrage aan de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 wat betreft de relevante prestatie-indicatoren als bedoeld in bijlage II bij Besluit nr. .../EU [het specifieke programma tot uitvoering van het kaderprogramma Horizon 2020];
 - (b) de voorwaarden voor de bijdrage aan de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 in het licht van het toezicht als bedoeld in bijlage III bij Besluit nr. .../EU [het specifieke programma tot uitvoering van het kaderprogramma Horizon 2020];
 - (c) de specifieke prestatie-indicatoren in verband met het functioneren van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2;
 - (d) de regelingen betreffende het verstrekken van de benodigde gegevens om de Commissie in staat te stellen aan haar verplichtingen van informatieverspreiding en rapportage te voldoen;
 - (e) het gebruik van en de veranderingen in personele middelen, met name aanwerving per functiegroep, rang en categorie, de procedure voor herclassificatie en eventuele wijzigingen van het aantal personeelsleden.

Artikel 4

Bijdragen van andere leden dan de Unie

1. Andere leden van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 dan de Unie dragen gedurende de in artikel 1 omschreven procedure in totaal ten minste 2,25 miljard EUR bij, of regelen dat de aan hen verbonden entiteiten dat doen.
2. De in lid 1 bedoelde bijdrage bestaat uit het volgende:
 - (a) bijdragen aan de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 zoals omschreven in bepaling 15, lid 2, en bepaling 15, lid 3, onder b), van de in bijlage I opgenomen statuten;
 - (b) bijdragen in natura van ten minste 990 miljoen EUR gedurende de in artikel 1 omschreven periode door de andere leden dan de Unie of de aan hen verbonden entiteiten, bestaande uit de door hen opgelopen kosten bij het uitvoeren van aanvullende activiteiten buiten het werkplan van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 die bijdragen aan het gezamenlijke technologie-initiatief Clean Sky. Andere financieringsprogramma's van de Unie kunnen deze kosten vergoeden voor zover zulks in overeenstemming is met de van toepassing zijnde regels en procedures. In dergelijke gevallen komt de financiering van de Unie niet in de plaats van de bijdragen in nature van de andere leden dan de Unie of de aan hen verbonden entiteiten.

De onder b) genoemde kosten komen niet in aanmerking voor financiële bijstand door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2. De

betreffende activiteiten worden omschreven in een plan voor aanvullende activiteiten waarin de geraamde waarde van die bijdragen wordt aangegeven.

3. De andere leden van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 dan de Unie brengen jaarlijks op uiterlijk 31 januari rapport uit aan de raad van bestuur van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 over de waarde van de in elk van de voorafgaande begrotingsjaren geleverde bijdragen, zoals bedoeld in het tweede lid.
4. Voor de waardering van de in het tweede lid onder b) en in bepaling 15, lid 3, onder b) van de in bijlage I opgenomen statuten bedoelde kosten worden de kosten vastgesteld volgens de gebruikelijke kostenberekenningsmethoden van de betreffende entiteiten, overeenkomstig de boekhoudkundige normen die van toepassing zijn in het land waar de desbetreffende entiteit is gevestigd en overeenkomstig de van toepassing zijnde internationale boekhoudnormen/internationale normen voor financiële verslaglegging. De kosten worden gecertificeerd door een door de betreffende entiteit aangewezen onafhankelijke externe auditor. De waardering van de bijdragen wordt geverifieerd door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2. Wanneer niet alle onzekerheden zijn weggewerkt, kan deze waardering worden gecontroleerd door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.
5. De Commissie kan overgaan tot het beëindigen, evenredig verlagen of opschorten van de financiële bijdrage van de Unie aan de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 dan wel tot het inleiden van de in bepaling 24, lid 2, van de in bijlage I opgenomen statuten bedoelde ontbindingsprocedure indien de leden of de aan hen verbonden entiteiten de in het tweede lid bedoelde bijdragen niet verstrekken, slechts gedeeltelijk verstrekken of te laat verstrekken.

Artikel 5 *Financiële regeling*

De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 neemt een specifieke financiële regeling aan overeenkomstig artikel 209 van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 en Verordening (EU) nr. ... [Gedelegeerde Verordening betreffende de financiële modelregeling voor PPP's].

Artikel 6 *Personeel*

1. Het statuut van de ambtenaren van de Europese Unie en de regeling die van toepassing is op de andere personeelsleden van de Europese Unie zoals vastgelegd in Verordening (EEG, Euratom, EGKS) nr. 259/68¹⁶ van de Raad en de regels die bij overeenkomst zijn vastgesteld door de instellingen van de Unie met het doel dit statuut en deze regeling van kracht te doen worden, zijn van toepassing op het personeel in dienst van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.
2. De raad van bestuur oefent met betrekking tot het personeel van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 de bevoegdheden tot aanstelling uit die krachtens het statuut aan het tot aanstelling bevoegde gezag zijn toegekend en die krachtens de regeling die van toepassing is op de andere personeelsleden zijn toegekend aan het tot het sluiten van arbeidscontracten bevoegde gezag (hierna "de bevoegdheden tot aanstelling").

¹⁶ PB L 56 van 4.3.1968, blz. 1.

Overeenkomstig artikel 110 van het statuut kan de raad van bestuur op basis van artikel 2, lid 1, van het statuut en op basis van artikel 6 van de regeling die van toepassing is op de andere personeelsleden, een besluit aannemen om de bevoegdheden tot aanstelling te delegeren aan de uitvoerend directeur en de voorwaarden vast te stellen waaronder die delegatie kan worden geschorst. De uitvoerend directeur mag deze bevoegdheid op zijn beurt subdelegeren.

Wanneer uitzonderlijke omstandigheden dit vereisen, kan de raad van bestuur een besluit nemen om de delegatie van de bevoegdheden tot aanstelling aan de uitvoerend directeur en de door hem verleende subdelegatie tijdelijk te schorsen en deze bevoegdheden zelf uit te oefenen dan wel te delegeren aan een van zijn leden of aan een ander personeelslid van de gemeenschappelijke onderneming dan de uitvoerend directeur.

3. De raad van bestuur neemt overeenkomstig artikel 110 van het statuut regels aan ter uitvoering van het statuut en van de regeling die van toepassing is op de andere personeelsleden.
4. De personele middelen worden bepaald door de personeelsformatie van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2, waarin het aantal tijdelijke aanstellingen per functiegroep en per rang en het aantal contractmedewerkers wordt vermeld uitgedrukt in voltijdequivalenten, in overeenstemming met de jaarbegroting van de gemeenschappelijke onderneming.
5. Het personeel van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 bestaat uit tijdelijk personeel en contractpersoneel.
6. Alle personeelskosten komen ten laste van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.

Artikel 7

Gedetacheerde nationale deskundigen en stagiairs

1. De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 kan gedetacheerde nationale deskundigen en stagiairs inzetten die niet in dienst zijn bij de gemeenschappelijke onderneming. Het aantal gedetacheerde nationale deskundigen uitgedrukt in voltijdequivalenten wordt toegevoegd aan de in artikel 6, lid 4, van deze verordening bedoelde informatie over het personeel, in overeenstemming met de jaarbegroting.
2. De raad van bestuur neemt een besluit aan betreffende de regels voor detachering van nationale deskundigen bij de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 en de inzet van stagiairs.

Artikel 8

Voorrechten en immuniteiten

Het Protocol inzake voorrechten en immuniteiten van de Unie is van toepassing op de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 en haar personeel.

Artikel 9

Aansprakelijkheid van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2

1. De contractuele aansprakelijkheid van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 wordt geregeld door de contractuele bepalingen en door de wetgeving die van toepassing is op de overeenkomst, het besluit of het contract in kwestie.

2. In geval van niet-contractuele aansprakelijkheid vergoedt de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 alle schade die door haar personeel bij de uitoefening van zijn taken is veroorzaakt, overeenkomstig de algemene beginselen die de wetgevingen van de lidstaten gemeen hebben.
3. Elke betaling door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 in verband met de aansprakelijkheid, bedoeld in de leden 1 en 2, en de daarmee verband houdende kosten en uitgaven worden beschouwd als uitgaven van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 en worden gedekt uit de middelen van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.
4. Alleen de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 kan op haar verplichtingen worden aangesproken.

Artikel 10

Bevoegdheid van het Hof van Justitie en toepasselijke wetgeving

1. Het Hof van Justitie heeft bevoegdheid onder de in het Verdrag vastgelegde voorwaarden, alsmede in de volgende gevallen:
 - (a) bij elk geschil tussen de leden dat betrekking heeft op de inhoud van deze verordening;
 - (b) ingevolge alle arbitragebedingen in door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 gesloten overeenkomsten, besluiten en contracten;
 - (c) bij geschillen met betrekking tot vergoeding van schade die door het personeel van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 is veroorzaakt bij de uitoefening van zijn taken;
 - (d) bij elk geschil tussen de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 en haar personeel binnen de grenzen en onder de voorwaarden vastgelegd in het statuut van de ambtenaren en de regeling die van toepassing is op de andere personeelsleden van de Europese Unie.
2. In alle aangelegenheden die niet bij deze verordening of andere besluiten van de EU-wetgeving zijn geregeld, is het recht van toepassing van de staat waar de zetel van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 zich bevindt.

Artikel 11

Evaluatie

1. Uiterlijk op 31 december 2017 verricht de Commissie een tussentijdse evaluatie van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2. De Commissie zendt de conclusies van de evaluatie en haar opmerkingen uiterlijk op 30 juni 2018 toe aan het Europees Parlement en aan de Raad.
2. Op grond van de conclusies van de in het eerste lid bedoelde tussentijdse evaluatie kan de Commissie handelen in overeenstemming met artikel 4, lid 5, of andere passende maatregelen treffen.
3. Binnen zes maanden na de ontbinding van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2, maar niet later dan twee jaar na de inleiding van de in bepaling 24 van de in bijlage I opgenomen statuten bedoelde ontbindingsprocedure, verricht de Commissie een eindevaluatie van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky

2. De resultaten van die eindevaluatie worden aan het Europees Parlement en aan de Raad toegezonden.

Artikel 12

Kwijting

1. De kwijting voor de uitvoering van de begroting betreffende de bijdrage van de Unie aan de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 maakt deel uit van de kwijting die door het Europees Parlement op aanbeveling van de Raad aan de Commissie wordt verleend overeenkomstig de procedure voorzien in artikel 319 van het Verdrag.
2. De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 werkt volledig samen met de instellingen die bij de kwijtingsprocedure betrokken zijn en verstrekt waar nodig de vereiste aanvullende informatie. In dit kader kan zij worden gevraagd zich te laten vertegenwoordigen op vergaderingen met de relevante instellingen of organen en bijstand te verlenen aan de bevoegde gedelegeerd ordonnateur van de Commissie.

Artikel 13

Audits achteraf

1. Audits achteraf van uitgaven aan acties onder contract worden overeenkomstig artikel 23 van Verordening (EU) nr. ... [het kaderprogramma Horizon 2020] door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 uitgevoerd als onderdeel van de acties onder contract van het kaderprogramma Horizon 2020.
2. Ten behoeve van de consistentie kan de Commissie besluiten om de in het eerste lid bedoelde audits uit te voeren.

Artikel 14

Bescherming van de financiële belangen van de leden

1. Onverminderd bepaling 20, lid 4, van de in bijlage I opgenomen statuten verleent de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 de diensten van de Commissie en andere door haar gemachtigde personen, alsmede de Rekenkamer, toegang tot haar terreinen en gebouwen en tot alle informatie, met inbegrip van informatie in elektronische vorm, die benodigd is voor het uitvoeren van hun audits.
2. Het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) kan overeenkomstig de bepalingen en procedures van Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF)¹⁷ en Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad van 11 november 1996 betreffende de controles en verificaties ter plaatse die door de Commissie worden uitgevoerd ter bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen tegen fraudes en andere onregelmatigheden¹⁸ onderzoeken uitvoeren, waaronder controles en verificaties ter plaatse, om vast te stellen of er sprake is van fraude, corruptie of andere onwettige activiteiten in verband met een overeenkomst, besluit of contract gefinancierd uit hoofde van deze verordening, waardoor de financiële belangen van de Unie worden geschaad.

¹⁷ PB L 136 van 31.5.1999, blz. 1.

¹⁸ PB L 292 van 15.11.96, blz. 2-5.

3. Onverminderd het eerste en tweede lid worden in contracten, overeenkomsten en besluiten die voortvloeien uit de uitvoering van deze verordening bepalingen opgenomen waardoor de Commissie, de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2, de Rekenkamer en het OLAF uitdrukkelijk worden gerechtigd tot het uitvoeren van dergelijke audits en onderzoeken, overeenkomstig hun respectieve bevoegdheden.
4. De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 waakt er, door het uitvoeren of laten uitvoeren van de nodige interne en externe controles, over dat de financiële belangen van haar leden op adequate wijze worden beschermd.
5. De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 treedt toe tot het interinstitutioneel akkoord van 25 mei 1999 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie betreffende de interne onderzoeken verricht door het OLAF¹⁹. De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 neemt de nodige maatregelen aan om interne onderzoeken door OLAF te vergemakkelijken.

Artikel 15 *Vertrouwelijkheid*

Onverminderd artikel 16 beschermt de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 de gevoelige informatie waarvan openbaarmaking de belangen van haar leden of die van deelnemers aan de werkzaamheden van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 zou kunnen schaden.

Artikel 16 *Transparantie*

1. Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie²⁰ is van toepassing op de documenten in bezit van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.
2. De raad van bestuur kan praktische regelingen voor de uitvoering van Verordening (EG) nr. 1049/2001 vaststellen.
3. Onverminderd artikel 10 kan tegen door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 uit hoofde van artikel 8 van Verordening (EG) nr. 1049/2001 genomen besluiten een klacht bij de ombudsman worden ingediend op grond van artikel 228 van het Verdrag.
4. De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 stelt de praktische regelingen vast voor de uitvoering van Verordening (EG) nr. 1367/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 6 september 2006 betreffende de toepassing van de bepalingen van het Verdrag van Aarhus betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden op de communautaire instellingen en organen²¹.

¹⁹ PB L 136 van 31.5.1999, blz. 15.

²⁰ PB L 145 van 31.05.01, blz. 43.

²¹ PB L 264 van 25.9.2006, blz. 13-19.

Artikel 17

Regels voor deelname en de verspreiding van resultaten

Verordening (EU) nr. ... [Regels voor deelname aan en de verspreiding van resultaten van Horizon 2020] is van toepassing op de door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 gefinancierde acties. Overeenkomstig die verordening wordt de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 aangemerkt als een financieringsorgaan en verleent zij financiële bijstand aan acties onder contract zoals vastgelegd in bepaling 2 van de in bijlage I opgenomen statuten.

Artikel 18

Ondersteuning door het gastland

Tussen de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 en de lidstaat waar haar zetel zich bevindt, kan een administratieve overeenkomst worden gesloten betreffende voorrechten, immuniteiten en andere ondersteunende maatregelen die door de betreffende lidstaat aan de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 worden verstrekt.

Artikel 19

Intrekkings- en overgangsbepalingen

1. Verordening (EG) nr. 71/2008 wordt met ingang van 1 januari 2014 ingetrokken.
2. Onverminderd het eerste lid blijven acties die uit hoofde van Verordening (EG) nr. 71/2008 zijn ondernomen en financiële verplichtingen in verband met deze acties aan die verordening onderworpen totdat de acties zijn voltooid.

Acties die voortvloeien uit oproepen tot het indienen van voorstellen waarin wordt voorzien in jaarlijkse uitvoeringsplannen die zijn vastgesteld uit hoofde van Verordening (EG) nr. 71/2008 worden eveneens aangemerkt als acties ingeleid uit hoofde van die verordening.

De in artikel 11, lid 1, bedoelde tussentijdse evaluatie omvat een eindevaluatie van de werkzaamheden van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky uit hoofde van Verordening (EG) nr. 71/2008.
3. Deze verordening heeft geen gevolgen voor de rechten en verplichtingen van personeel dat op grond van Verordening (EG) nr. 71/2008 is gecontracteerd.

De in de eerste alinea bedoelde arbeidscontracten van personeel kunnen op grond van deze verordening worden verlengd overeenkomstig het statuut.

Met name wordt de uit hoofde van Verordening (EG) nr. 71/2008 benoemde uitvoerend directeur met ingang van 1 januari 2014 voor de resterende looptijd van de ambtstermijn belast met de in deze verordening voorziene taken van de uitvoerend directeur. De overige contractvoorwaarden blijven ongewijzigd.
4. Tenzij de leden op grond van Verordening (EG) nr. 71/2008 anders zijn overeengekomen, worden alle rechten en verplichtingen, met inbegrip van activa, schulden of verplichtingen van de leden uit hoofde van die verordening overgedragen op de leden uit hoofde van deze verordening.
5. Alle ongebruikte kredieten uit hoofde van Verordening (EG) nr. 71/2008 worden overgedragen aan de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.

Artikel 20
Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter

BIJLAGE 1 – STATUTEN VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE ONDERNEMING CLEAN SKY 2

1 – Definities

- (a) "geassocieerd lid": een juridische entiteit die op grond van Verordening (EG) nr. 71/2008 is aangewezen en die de onderhavige statuten heeft aanvaard door ondertekening van een instemmingsbrief en waarvan het lidmaatschap wordt beëindigd zodra de uit hoofde van Verordening (EG) nr. 71/2008 ingeleide acties waarbij zij betrokken is, worden beëindigd, en uiterlijk op 31 december 2017;
- (b) "kernpartner": een juridische entiteit die deelneemt aan een ITD of IADP of aan horizontale activiteiten, die is aangewezen na een oproep zoals omschreven in bepaling 4, lid 2, en die de onderhavige statuten heeft aanvaard door ondertekening van een instemmingsbrief;
- (c) "IADP" (Innovative Aircraft Demonstration Platform): een van de in bepaling 11 genoemde innovatieve vliegtuigdemonstratieplatforms;
- (d) "ITD" (Integrated Technology Demonstrator): een in bepaling 11 genoemd demonstratiemodel van geïntegreerde technologie;
- (e) "leider": een medeleider van een van de ITD's, IADP's of horizontale activiteiten;
- (f) "deelnemend geassocieerd lid": een verbonden entiteit zoals omschreven in artikel 2, lid 1, van Verordening ... [de regels voor deelneming aan Horizon 2020] die activiteiten van de/het desbetreffende ITD-leider, geassocieerd lid of kernpartner verricht overeenkomstig de in de desbetreffende subsidieovereenkomsten of besluiten vastgelegde voorwaarden;
- (g) "horizontale activiteiten (Transverse Activities of TA's)": acties die relevant zijn voor meerdere ITD's en/of IADP's en waarvoor coördinatie en beheer met betrekking tot al deze ITD's en/of IADP's vereist is voor een optimale verwezenlijking van de algemene doelstellingen van Clean Sky;
- (h) "TE": Technology Evaluator.

2 – Taken

De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 verricht de volgende taken:

- (a) financiële steun bieden aan acties onder contract voor onderzoek en innovatie, hoofdzakelijk in de vorm van subsidies;
- (b) het bijeenbrengen van een spectrum aan ITD's en IADP's ondersteund door horizontale activiteiten, met de nadruk op innovatieve technologieën en de ontwikkeling van demonstratiemodellen op ware grootte;
- (c) de werkzaamheden in het kader van de ITD's, IADP's en horizontale activiteiten concentreren op cruciale resultaten die kunnen bijdragen tot het bereiken van de doelen van de Unie op milieu- en concurrentiegebied;
- (d) het versterken van het technologische verificatieproces zodat zaken die toekomstige marktpenetratie belemmeren, kunnen worden geïdentificeerd en weggenomen;
- (e) het bundelen van gebruikerseisen zodat richting kan worden gegeven aan investeringen in onderzoek en ontwikkeling van werkbare en commercieel interessante oplossingen;
- (f) waar nodig, zorgen voor de aanwezigheid van aanbestedingscontracten, door middel van openbare aanbestedingen;
- (g) het mobiliseren van de benodigde middelen uit de publieke en private sector;

- (h) als schakel fungeren tussen nationale en internationale activiteiten in het technische domein van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2, met name met de gemeenschappelijke onderneming SESAR²²;
- (i) de betrokkenheid van kmo's bij haar activiteiten stimuleren, in overeenstemming met de doelstellingen van het zevende kaderprogramma en van Horizon 2020;
- (j) nauwe samenwerking tot stand brengen en zorg dragen voor de coördinatie met aanverwante Europese (in het bijzonder binnen het kaderprogramma), nationale en grensoverschrijdende activiteiten;
- (k) activiteiten voor voorlichting, communicatie, exploitatie en informatieverspreiding door het *mutatis mutandis* toepassen van de bepalingen van artikel 22 van Verordening (EU) nr. .../2013 [het kaderprogramma Horizon 2020];
- (l) alle andere taken die nodig zijn om de in artikel 2 van deze verordening vastgelegde doelstellingen te bereiken.

3 – Leden

1. De leden van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 zijn de volgende:
 - (a) de Unie, vertegenwoordigd door de Commissie;
 - (b) na aanvaarding van deze statuten door middel van een instemmingsbrief de leiders en geassocieerde leden als genoemd in bijlage II bij deze verordening, en de overeenkomstig bepaling 4, lid 2, aan te wijzen kernpartners.
2. De andere leden dan de Unie worden aangeduid als de "private leden" van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.

4 – Wijzigingen in het lidmaatschap

1. Mits zij aan de in bepaling 15 genoemde financiering bijdraagt om de doelstellingen van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 als beschreven in artikel 2 van deze verordening te bereiken, en de statuten van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 aanvaardt, kan elke juridische entiteit die gevestigd is in een lidstaat of in een met het kaderprogramma Horizon 2020 geassocieerd land zich kandidaat stellen om in overeenstemming met lid 2 kernpartner te worden van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.
2. De kernpartners van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 en hun desbetreffende verbonden entiteiten worden aangewezen door middel van een openbare, niet-discriminerende en vergelijkende oproep en worden onderworpen aan een onafhankelijke evaluatie. Oproepen worden gedaan om te voorzien in belangrijke vaardigheden die nodig zijn om het programma te kunnen uitvoeren. Ze worden bekendgemaakt op de website van Clean Sky en via de groep vertegenwoordigers van de staten en andere kanalen meegedeeld met het oog op een zo uitgebreid mogelijke deelname.
3. Elk lid kan zijn lidmaatschap van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 beëindigen. De beëindiging wordt zes maanden nadat de andere leden ervan op de hoogte zijn gesteld onherroepelijk van kracht. Vanaf dat tijdstip is het voormalige lid vrijgesteld van alle verplichtingen behoudens die welke vóór de beëindiging van het lidmaatschap door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 zijn goedgekeurd of aangegaan.

²² PB L 64 van 2.3.2007, blz. 1.

4. Lidmaatschap van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 kan niet worden overgedragen aan een derde partij, tenzij de raad van bestuur hier vooraf mee heeft ingestemd.
5. Onmiddellijk na een wijziging van het lidmaatschap op grond van deze bepaling maakt de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 op haar website een bijgewerkte lijst met leden van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 bekend, onder vermelding van de datum waarop een dergelijke wijziging in werking treedt.
6. Het lidmaatschap van geassocieerde leden wordt automatisch beëindigd zodra de uit hoofde van Verordening (EG) nr. 71/2008 ingeleide acties waarbij zij zijn betrokken worden beëindigd, en uiterlijk op 31 december 2017.

5 – Organisatie van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2

1. De organen van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 zijn:
 - (a) de raad van bestuur;
 - (b) de uitvoerend directeur;
 - (c) de stuurgroepen;
 - (d) het wetenschappelijk comité;
 - (e) de groep met vertegenwoordigers van de staten.
2. Het wetenschappelijk comité en de groep met vertegenwoordigers van de staten vormen adviesorganen van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.

6 – Samenstelling van de raad van bestuur

De raad van bestuur bestaat uit de volgende personen:

- (a) één vertegenwoordiger van de Commissie;
- (b) één vertegenwoordiger van elke leider;
- (c) één vertegenwoordiger van geassocieerde leden of kernpartners per ITD;
- (d) één vertegenwoordiger van kernpartners per IADP.

7 – Werking van de raad van bestuur

1. De vertegenwoordiger van de Commissie heeft een aandeel van 50 % in de stemmen. De stem van de Commissie is ondeelbaar. Elke andere vertegenwoordiger heeft een gelijk aantal stemmen. De vertegenwoordigers spannen zich tot het uiterste in om consensus te bereiken. Als er geen consensus kan worden bereikt, neemt de raad van bestuur besluiten met een meerderheid van ten minste 75 % van alle stemmen, met inbegrip van de stemmen van afwezigen.
2. De raad van bestuur kiest zijn voorzitter voor een periode van twee jaar.
3. De raad van bestuur belegt ten minste tweemaal per jaar een gewone vergadering. Hij kan buitengewone vergaderingen houden op verzoek van de Commissie of van een meerderheid van de private leden, dan wel op verzoek van de voorzitter. Vergaderingen van de raad van bestuur worden door de voorzitter bijeengeroepen en worden in de regel gehouden waar de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 haar zetel heeft.

De uitvoerend directeur is gerechtigd om deel te nemen aan de beraadslagingen, maar heeft geen stemrecht.

De voorzitter van de groep vertegenwoordigers van de staten is gerechtigd om de vergaderingen van de raad van bestuur als waarnemer bij te wonen.

De raad van bestuur kan andere personen uitnodigen om zijn vergaderingen als waarnemer bij te wonen, met name vertegenwoordigers van regionale overheden van de Unie.

De vertegenwoordigers van de leden zijn niet persoonlijk aansprakelijk voor handelingen die zij verrichten in hun hoedanigheid van vertegenwoordiger in de raad van bestuur.

De raad van bestuur stelt zijn eigen reglement van orde vast.

De raad van bestuur stelt passende overgangsmaatregelen vast.

8 – Taken van de raad van bestuur

1. De raad van bestuur heeft de eindverantwoordelijkheid voor de strategische richtingbepaling en de werkzaamheden van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 en houdt toezicht op de uitvoering van haar activiteiten.
2. De raad van bestuur voert met name de volgende taken uit:
 - (a) aanvragen voor nieuw lidmaatschap overeenkomstig bepaling 4 beoordelen en aanvaarden of afwijzen;
 - (b) beslissen over de beëindiging van het lidmaatschap bij de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 van leden die hun verplichtingen niet nakomen;
 - (c) aannemen van het financieel reglement van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 overeenkomstig artikel 5 van deze verordening;
 - (d) de jaarbegroting van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 vaststellen, waaronder de personeelsformatie, waarin het aantal tijdelijke aanstellingen per functiegroep en per rang en het aantal contractmedewerkers en gedetacheerde nationale deskundigen wordt vermeld, uitgedrukt in voltijdequivalenten;
 - (e) uitoefenen van de bevoegdheden tot aanstelling met betrekking tot personeel, overeenkomstig artikel 6, lid 2, van deze verordening;
 - (f) de uitvoerend directeur benoemen, ontslaan, de ambtstermijn van de uitvoerend directeur verlengen, de uitvoerend directeur adviseren en toezicht houden op de prestaties van de uitvoerend directeur;
 - (g) de organisatiestructuur van het in bepaling 10, lid 5, bedoelde programmabureau goedkeuren, op grond van een aanbeveling van de uitvoerend directeur;
 - (h) het werkplan en de bijbehorende uitgavenramingen vaststellen, op voorstel van de uitvoerend directeur en na raadpleging van het wetenschappelijk comité en de groep met vertegenwoordigers van de staten;
 - (i) het in artikel 4, lid 2, onder b), van deze verordening bedoelde plan voor aanvullende activiteiten goedkeuren op grond van een voorstel van de private leden en na overleg, in voorkomend geval, met een ad-hocadviesgroep;
 - (j) de jaarrekeningen goedkeuren;
 - (k) het jaarlijkse activiteitenverslag goedkeuren, met inbegrip van de bijbehorende uitgaven;
 - (l) in voorkomend geval zorg dragen voor het opzetten van een internecontrolecapaciteit bij de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2;
 - (m) de oproepen goedkeuren alsmede, indien van toepassing, de hiermee in verband staande regels voor indienings-, selectie-, toewijzings- en beroepsprocedures;

- (n) de lijst van voor financiering geselecteerde voorstellen en inschrijvingen goedkeuren;
- (o) het communicatiebeleid van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 vaststellen op aanbeveling van de uitvoerend directeur;
- (p) in voorkomend geval uitvoeringsregels vaststellen in overeenstemming met artikel 6, lid 3, van deze verordening;
- (q) in voorkomend geval regels vaststellen voor de detachering van nationale deskundigen bij de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 en voor de inzet van stagiairs in overeenstemming met artikel 7 van deze verordening;
- (r) in voorkomend geval adviesgroepen oprichten als aanvulling op de organen van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2;
- (s) in voorkomend geval een verzoek tot wijziging van deze verordening, voorgesteld door een lid van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2, indienen bij de Commissie;
- (t) de verantwoordelijkheid dragen voor elke taak die niet specifiek aan een van de organen van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 is toegewezen, die hij wel aan een van die organen kan toewijzen.

9 – Benoeming, ontslag of verlenging van het ambtstermijn van de uitvoerend directeur

1. De uitvoerend directeur wordt na een openbare en transparante selectieprocedure door de raad van bestuur aangesteld uit een lijst van door de Commissie voorgedragen kandidaten. De Commissie draagt er zorg voor dat de vertegenwoordiging van de andere leden in voorkomend geval wordt betrokken bij de selectieprocedure.

Er wordt met name gezorgd voor een passende vertegenwoordiging van de andere leden van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 tijdens de voorselectiefase van de selectieprocedure. Daartoe benoemen de private leden in onderlinge overeenstemming een vertegenwoordiger en een waarnemer namens de raad van bestuur.
2. De uitvoerend directeur is een personeelslid en wordt aangesteld als tijdelijk functionaris van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 op grond van artikel 2, onder a), van de regeling die van toepassing is op de andere personeelsleden van de Unie.

Voor het sluiten van de arbeidsovereenkomst met de uitvoerend directeur wordt de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 vertegenwoordigd door de voorzitter van de raad van bestuur.
3. De ambtstermijn van de uitvoerend directeur bedraagt drie jaar. Tegen het einde van die termijn voert de Commissie, in voorkomend geval samen met private leden, een evaluatie uit van de prestaties van de uitvoerend directeur en van de toekomstige taken en uitdagingen van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.
4. De raad van bestuur kan op een voorstel van de Commissie die rekening houdt met de in het derde lid bedoelde evaluatie, de ambtstermijn van de uitvoerend directeur eenmaal verlengen, voor ten hoogste vijf jaar.
5. Een uitvoerend directeur wiens ambtstermijn is verlengd kan na afloop van de volledige termijn niet deelnemen aan een andere selectieprocedure voor hetzelfde ambt.
6. De uitvoerend directeur kan slechts uit zijn of haar functie worden ontheven na een besluit van de raad van bestuur op voorstel van de Commissie, met de betrokkenheid van de private leden voor zover toepasselijk.

10 – Taken van de uitvoerend directeur

1. De uitvoerend directeur is als hoogste uitvoerende functionaris belast met het dagelijks beheer van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2, overeenkomstig de besluiten van de raad van bestuur.
2. De uitvoerend directeur is de wettelijke vertegenwoordiger van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2. Hij/zij is verantwoording verschuldigd aan de raad van bestuur.
3. De uitvoerend directeur voert de begroting van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 uit.
4. De uitvoerend directeur voert met name en op onafhankelijke wijze de volgende taken uit:
 - (a) de ontwerp-jaarbegroting opstellen en ter goedkeuring voorleggen aan de raad van bestuur, met inbegrip van de bijbehorende personeelsformatie, waarin het aantal tijdelijke aanstellingen per functiegroep en per rang en het aantal contractmedewerkers en gedetacheerde nationale deskundigen wordt vermeld, uitgedrukt in voltijdequivalenten;
 - (b) het werkplan en de bijbehorende uitgavenramingen opstellen en ter goedkeuring voorleggen aan de raad van bestuur;
 - (c) de jaarrekening ter goedkeuring voorleggen aan de raad van bestuur;
 - (d) het jaarlijkse activiteitenverslag, met inbegrip van de bijbehorende uitgaven, opstellen en ter goedkeuring voorleggen aan de raad van bestuur;
 - (e) geschillen binnen een ITD of IADP in tweede aanleg beslechten;
 - (f) geschillen tussen ITD's of IADP's in eerste aanleg beslechten;
 - (g) toezicht houden op de oproepen tot het indienen van voorstellen op basis van de inhoud en onderwerpen voorgesteld door de desbetreffende ITD/IADP-stuurgroep en in overeenstemming met de programmadoelstellingen, en de lijst met voor financiering aangewezen acties ter goedkeuring voorleggen aan de raad van bestuur;
 - (h) afzonderlijke overeenkomsten of besluiten ondertekenen;
 - (i) aanbestedingscontracten ondertekenen;
 - (j) het communicatiebeleid van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 uitvoeren;
 - (k) de werkzaamheden en het personeel van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 organiseren, er leiding aan geven en er toezicht op houden binnen de beperkingen van de bevoegdheidsdelegatie door de raad van bestuur overeenkomstig artikel 6, lid 2, van deze verordening;
 - (l) een doeltreffend en efficiënt internecontrolesysteem instellen, toezien op de werking ervan en elke ingrijpende wijziging melden aan de raad van bestuur;
 - (m) er zorg voor dragen dat risicoanalyses en risicobeheer worden toegepast;
 - (n) alle benodigde maatregelen treffen ter beoordeling van de door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 gemaakte vorderingen bij de verwezenlijking van haar doelstellingen;
 - (o) alle andere taken uitvoeren die de raad van bestuur aan de uitvoerend directeur toevertrouwt of delegeert;
 - (p) zorg dragen voor de coördinatie van de verschillende ITD's, IADP's en TA's en passende maatregelen treffen voor het beheer van raakvlakken, het voorkomen van

onnodige overlapping van projecten en het bevorderen van synergieën tussen ITD's, IADP's en TA's;

- (q) voorstellen doen aan de raad van bestuur voor de aanpassing van de technische inhoud en de verdeling van de begrotingstoewijzingen over de ITD's, IADP's en TA's;
- (r) zorg dragen voor een doeltreffende communicatie tussen de technology evaluator, IADP's en ITD's en erop toezien dat termijnen voor het verstrekken van de benodigde gegevens aan de technology evaluator worden nageleefd;
- (s) het voorzitterschap vervullen van het bestuurslichaam van de technology evaluator en er zorg voor dragen dat alle passende maatregelen worden getroffen om de technology evaluator in staat te stellen zijn in bepaling 12 omschreven taken te verrichten;
- (t) er zorg voor dragen dat de geplande doelstellingen en tijdschema's worden verwezenlijkt, de ITD- en IADP-activiteiten coördineren en opvolgen, en eventueel gewenste aanpassingen van de doelstellingen en het bijbehorende tijdschema voorstellen;
- (u) toezien op de door de ITD's en IADP's gemaakte vorderingen bij het verwezenlijken van de doelstellingen, met name op basis van de beoordelingen van de technologie-evaluator;
- (v) eventuele overschrijvingen van begrotingskredieten kleiner dan 10 % van de jaarbegroting tussen en binnen ITD's/IADP's goedkeuren.

5. De uitvoerend directeur richt een programmabureau op voor de uitvoering, onder zijn/haar verantwoordelijkheid, van alle ondersteunende taken die voortvloeien uit deze verordening. Het programmabureau wordt samengesteld uit personeel van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 en wordt met name belast met de volgende taken:

- (a) bijstand verlenen bij het opzetten en beheren van een geschikt boekhoudstelsel in overeenstemming met de financiële regeling van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2;
- (b) beheren van de in het werkplan opgenomen oproepen en toepassen van de overeenkomsten of besluiten, waaronder de coördinatie daarvan;
- (c) de leden en andere organen van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 alle informatie en bijstand verlenen die zij nodig hebben voor het vervullen van hun taken, en reageren op hun specifieke verzoeken;
- (d) fungeren als het secretariaat van de organen van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 en alle door de raad van bestuur opgerichte adviesgroepen ondersteunen.

11 – Stuurgroepen

1. Er worden stuurgroepen opgericht voor de volgende ITD's en IADP's:

- (a) IADP Grote passagiersvliegtuigen
- (b) IADP Vliegtuigen voor regionaal verkeer
- (c) IADP Draagvleugelvliegtuigen
- (d) ITD Casco's
- (e) ITD Motoren

(f) ITD Systemen

De stuurgroepen voor de volgende ITD's van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky blijven bestaan en opereren op grond van de bestaande regels (wat betreft de samenstelling, vergaderingen, taken en het reglement van orde) zoals bepaald op grond van Verordening (EG) nr. 71/2008 totdat de uit Verordening (EG) nr. 71/2008 voortvloeiende acties worden beëindigd:

(g) ITD Smart-vliegtuig met vaste vleugels

(h) ITD Groen regiovliegtuig

(i) ITD Groen draaivleugelvliegtuig

(j) ITD Systemen voor groen luchtverkeer

(k) ITD Duurzame en groene motoren

(l) ITD Eco-design

2. Samenstelling:

Elke stuurgroep bestaat uit:

- (a) een voorzitter — een hoge vertegenwoordiger van de leider(s) van de ITD of IADP;
- (b) een vertegenwoordiger van elke kernpartner van het ITD of IADP;
- (c) een of meer vertegenwoordigers van het programmabureau, aangewezen door de uitvoerend directeur.

3. Vergaderingen

Elke stuurgroep komt ten minste eens per drie maanden bijeen. Buitengewone vergaderingen worden bijeengeroepen op verzoek van de voorzitter of van de uitvoerend directeur.

Een vertegenwoordiger van de Commissie kan als waarnemer aan de vergaderingen deelnemen.

Andere leden met belang bij de resultaten van het ITD of IADP kunnen worden uitgenodigd.

4. Taken:

Elke stuurgroep is verantwoordelijk voor:

- (a) sturing van en toezicht op de technische functies van het eigen ITD of IADP en het nemen van beslissingen namens de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 omtrent technische zaken die specifiek zijn voor het betreffende ITD of IADP;
- (b) rapportage aan de uitvoerend directeur op basis van door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 vast te stellen rapportage-indicatoren;
- (c) de technology evaluator alle benodigde gegevens verstrekken in een vorm die wordt overeengekomen met de technology evaluator op grond van de voorwaarden van het mandaat dat de raad van bestuur de technology evaluator heeft verleend voor de beoordeling;
- (d) de gedetailleerde jaarlijkse uitvoeringsplannen voor het ITD/IADP vaststellen in overeenstemming met het werkplan;
- (e) voorstellen doen met betrekking tot de inhoud van de oproepen tot het indienen van voorstellen;

- (f) adviseren over de inhoud van openbare aanbestedingen die de gemeenschappelijke onderneming tezamen en in samenwerking met de betreffende leden doet uitgaan;
- (g) de toerbeurt vaststellen voor de vertegenwoordigers van de kernpartners in de raad van bestuur. De besluiten over deze aangelegenheid worden uitsluitend door de vertegenwoordigers van de kernpartners genomen. De vertegenwoordigers van de leiders hebben geen stemrecht;
- (h) geschillen binnen het ITD/IADP beslechten;
- (i) wijzigingen van de begrotingstoewijzingen binnen het eigen ITD/IADP voorstellen aan de uitvoerend directeur.

5. Reglement:

Elke stuurgroep stelt zijn eigen reglement van orde vast op grond van een door alle stuurgroepen gebruikt model.

12 - Technology evaluator

1. Een onafhankelijke technology evaluator, in de vorm van een horizontale activiteit, bestaat gedurende de gehele duur van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.

De technology evaluator wordt belast met de volgende taken:

- (a) toezicht houden op en beoordelen van de milieueffecten en maatschappelijke gevolgen van de technologische resultaten die voortvloeien uit afzonderlijke ITD's en IADP's voor alle activiteiten van de gemeenschappelijke onderneming, met name door kwantificering van de verwachte verbeteringen wat betreft de totale geluidsemissies en de uitstoot van broeikasgassen en verontreinigende stoffen in de lucht door de luchtvaartsector in toekomstscenario's in vergelijking met basisscenario's;
- (b) aan ITD's en IADP's feedback geven om optimalisatie van hun prestaties in het licht van hun respectieve doelen en doelstellingen mogelijk te maken;
- (c) via de uitvoerend directeur de raad van bestuur gegevens verstrekken over milieueffecten en maatschappelijke gevolgen van de Clean Sky-activiteiten in hun geheel teneinde de raad van bestuur in staat te stellen alle nodige maatregelen te treffen om de voordelen van de Clean Sky-programma's als geheel te optimaliseren ten opzichte van de doelen en doelstellingen op hoog niveau van de respectieve programma's;
- (d) via de leden, de uitvoerend directeur en andere organen van de gemeenschappelijke onderneming regelmatig inlichtingen verstrekken over de gevolgen van de technologische resultaten van de ITD's en IADP's.

2. De uitvoerend directeur vervult het voorzitterschap van het bestuurslichaam van de technology evaluator. De samenstelling en het reglement van orde daarvan wordt vastgesteld door de raad van bestuur op grond van een voorstel van de uitvoerend directeur.

13 – Wetenschappelijk comité

1. Het wetenschappelijk comité bestaat uit niet meer dan 12 leden. Het kiest een voorzitter uit zijn leden.
2. Bij de ledensamenstelling wordt gestreefd naar een evenwichtige vertegenwoordiging van wereldwijd erkende deskundigen uit de academische wereld, de industrie en toezichthouders. Gezamenlijk beschikken de leden van het wetenschappelijk comité voor

het technische domein over de nodige wetenschappelijke competentie en expertise om de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 aanbevelingen met een wetenschappelijke basis te kunnen verstrekken.

3. De raad van bestuur stelt de criteria en het selectieproces vast voor de samenstelling van het wetenschappelijk comité en benoemt de leden ervan. De raad van bestuur neemt de door de groep met vertegenwoordigers van de staten voorgestelde potentiële kandidaten in aanmerking.
4. Het wetenschappelijk comité wordt belast met de volgende taken:
 - (a) advies uitbrengen over de in de werkplannen op te nemen wetenschappelijke prioriteiten;
 - (b) advies uitbrengen over de in het jaarlijkse activiteitenverslag beschreven wetenschappelijke prestaties.
5. Het wetenschappelijk comité komt ten minste eenmaal per jaar bijeen. De vergaderingen worden bijeengeroepen door de voorzitter.
6. Het wetenschappelijk comité kan, met instemming van de voorzitter, andere personen uitnodigen om zijn vergaderingen bij te wonen.
7. Het wetenschappelijk comité stelt zijn reglement van orde vast.

14 – Groep met vertegenwoordigers van de staten

1. De groep met vertegenwoordigers van de staten bestaat uit één vertegenwoordiger van elke lidstaat en één van elk met het kaderprogramma Horizon 2020 geassocieerd land. Hij kiest een voorzitter uit zijn leden.
2. De groep met vertegenwoordigers van de staten komt ten minste eenmaal per jaar bijeen. De vergaderingen worden bijeengeroepen door de voorzitter. De uitvoerend directeur en de voorzitter van de raad van bestuur of hun vertegenwoordigers wonen de vergaderingen bij.

De voorzitter van de groep met vertegenwoordigers van de staten kan andere personen uitnodigen om de vergaderingen als waarnemer bij te wonen, met name vertegenwoordigers van regionale overheden van de Unie en vertegenwoordigers van verenigingen van kmo's.
3. De groep met vertegenwoordigers van de staten beoordeelt informatie en brengt advies uit, met name over de volgende zaken:
 - (c) in het programma van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 gemaakte vorderingen bij de verwezenlijking van haar doelstellingen;
 - (d) actualisering van de strategische richtingbepaling;
 - (e) samenhang met het kaderprogramma Horizon 2020;
 - (f) werkplannen;
 - (g) betrokkenheid van kmo's.
4. De groep met vertegenwoordigers van de staten verstrekt tevens informatie aan en vormt een contactpunt met de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 in verband met de volgende zaken:
 - (a) de status van relevante nationale of regionale onderzoeks- en innovatieprogramma's en de identificatie van mogelijke samenwerkingsgebieden, met inbegrip van de invoering van luchtvaarttechnologieën;

- (b) specifieke maatregelen op nationaal of regionaal niveau betreffende evenementen voor verspreiding van informatie, gerichte technische workshops en activiteiten op het gebied van communicatie.
- 5. De groep met vertegenwoordigers van de staten kan op eigen initiatief de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 aanbevelingen doen op het gebied van technische, bestuurlijke en financiële onderwerpen, met name wanneer deze onderwerpen gevolgen hebben voor nationale of regionale belangen.

De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 informeert de groep met vertegenwoordigers van de staten over het gevolg dat de onderneming aan zijn aanbevelingen heeft gegeven.
- 6. De groep met vertegenwoordigers van de staten stelt zijn eigen reglement van orde vast.

15 – Financieringsbronnen

- 1. De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 wordt gezamenlijk gefinancierd door de Unie en de private leden en hun geassocieerde entiteiten, door middel van in tranches uitbetaalde bijdragen en van bijdragen die bestaan uit de door hen opgelopen kosten bij de uitvoering van acties onder contract die niet door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 worden vergoed.
- 2. De administratieve kosten van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 mogen niet meer dan 80 miljoen EUR bedragen en worden betaald uit financiële bijdragen die op jaarbasis gelijkelijk worden verdeeld over de Unie en de private leden van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2. Indien een deel van de bijdrage voor administratieve kosten niet wordt gebruikt, kan dit ter beschikking worden gesteld om de operationele kosten van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 te betalen.
- 3. De operationele kosten van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 worden als volgt betaald:
 - (a) een financiële bijdrage van de Unie;
 - (b) bijdragen in natura van de andere leden dan de Unie en hun geassocieerde entiteiten, bestaande uit de door hen opgelopen kosten bij de uitvoering van acties onder contract minus de bijdrage van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 en alle andere bijdragen van de Unie aan die kosten.
- 4. De middelen van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 die op haar begroting worden opgevoerd, bestaan uit de volgende bijdragen:
 - (a) de financiële bijdragen van leden aan de administratieve kosten;
 - (b) de financiële bijdragen van de Unie aan operationele kosten;
 - (c) alle door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 gegenereerde inkomsten;
 - (d) alle andere financiële bijdragen, middelen en inkomsten.

Interesten op door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 van haar leden ontvangen bijdragen gelden als inkomsten.
- 5. Alle middelen van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 en haar activiteiten worden besteed aan de in artikel 2 van deze verordening vastgelegde doelstellingen.
- 6. De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 is eigenaar van alle activa die in het kader van de verwezenlijking van haar in artikel 2 van deze verordening genoemde doelstellingen door haar worden gegenereerd of aan haar worden overgedragen.

7. Behalve bij ontbinding van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 op grond van artikel 24 geeft, indien de inkomsten de uitgaven overschrijden, dit geen aanleiding tot betalingen aan de leden van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.

16 – Toewijzing van de bijdrage van de Unie

1. De voor operationele kosten bestemde bijdrage van de Unie wordt als volgt toegewezen:
 - (a) tot 40 % van de totale financiering door de Unie wordt toegewezen aan leiders en hun deelnemende geassocieerde leden;
 - (b) tot 30% van de totale financiering door de Unie wordt toegewezen aan kernpartners en hun deelnemende geassocieerde leden;
 - (c) ten minste 30 % van de totale financiering door de Unie wordt toegewezen door middel van vergelijkende oproepen tot het indienen van voorstellen en openbare aanbestedingen. Er wordt in het bijzonder gelet op een toereikende deelname van kmo's.
2. Financiering uit hoofde van lid 1 wordt toegewezen na evaluatie van de voorstellen door onafhankelijke deskundigen.
3. Bijlage III bij deze verordening bevat een indicatieve opsplitsing van de toewijzing van de bijdrage van de Unie aan de ITD's/IADP's/TA's.

17 – Financiële verbintenissen

1. De financiële verbintenissen van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 mogen het bedrag van de beschikbare of door haar leden voor haar begroting vastgelegde financiële middelen niet overschrijden.
2. Vastleggingen in de begroting kunnen in jaarlijkse tranches worden opgedeeld. Bij de vastlegging van de jaarlijkse tranches houden de Commissie en de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 ieder jaar rekening met de voortgang van de projecten of projectfasen waarvoor financiële bijstand is toegekend, met de geraamde behoeften en met de beschikbaarheid van begrotingsmiddelen.

Het indicatieve tijdschema voor de vastlegging van de jaarlijkse tranches wordt aan de betrokken ontvangers van financiering van de Unie meegedeeld.

18 – Begrotingsjaar

Het begrotingsjaar begint op 1 januari en sluit op 31 december.

19 - Operationele en financiële planning

1. De uitvoerend directeur legt de raad van bestuur ter goedkeuring een ontwerp voor het meerjarige of jaarlijkse werkplan voor, met inbegrip van een gedetailleerd plan voor de onderzoeks- en innovatieactiviteiten, de administratieve werkzaamheden en de bijbehorende ramingen van de uitgaven. In het ontwerp-werkplan wordt tevens de geraamde waarde van de overeenkomstig bepaling 15, lid 3, onder b), te leveren bijdragen vermeld.
2. Het werkplan wordt uiterlijk aan het einde van het jaar dat voorafgaat aan de uitvoering ervan aangenomen. Het werkplan wordt openbaar gemaakt.
3. De uitvoerend directeur stelt de ontwerp-jaarbegroting voor het volgende jaar op en legt deze ter goedkeuring voor aan de raad van bestuur.

4. De jaarbegroting voor een bepaald jaar wordt uiterlijk aan het einde van het voorafgaande jaar aangenomen door de raad van bestuur.
5. De jaarbegroting wordt aangepast op grond van de omvang van de bijdrage van de Unie zoals vastgelegd in de begroting van de Unie.

20 - Operationele en financiële verslaglegging

1. De uitvoerend directeur doet jaarlijks verslag aan de raad van bestuur over de uitvoering van zijn/haar taken overeenkomstig de financiële regeling van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.

Op uiterlijk 15 februari van elk jaar legt de uitvoerend directeur de raad van bestuur ter goedkeuring een jaarlijks activiteitenverslag voor over de door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 in het voorafgaande kalenderjaar gemaakte vorderingen, met name in verhouding tot het werkplan. Dit verslag bevat onder meer informatie over de volgende zaken:

- (a) onderzoek, innovatie en andere uitgevoerde acties en de bijbehorende uitgaven;
 - (b) de ingediende acties, met inbegrip van een opsplitsing per soort deelnemer, waaronder kmo's, en per land;
 - (c) de voor financiering aangewezen acties, met inbegrip van een opsplitsing per soort deelnemer, waaronder kmo's, en per land, met vermelding van de bijdrage van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 aan de afzonderlijke deelnemers en acties.
2. Na goedkeuring door de raad van bestuur wordt het jaarlijkse activiteitenverslag openbaar gemaakt.
3. De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 doet jaarlijks verslag aan de Commissie overeenkomstig artikel 60, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012.
4. De rekeningen van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 worden onderzocht door een onafhankelijk controleorgaan zoals bepaald in artikel 60, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012.

De rekeningen van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 worden niet onderzocht door de Rekenkamer.

21 – Interne controle

De intern controleur van de Commissie oefent jegens de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 dezelfde bevoegdheden uit als jegens de Commissie.

22 – Aansprakelijkheid van leden en verzekering

1. De financiële aansprakelijkheid van de leden voor de schulden van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 is beperkt tot de reeds door hen reeds betaalde bijdrage aan de administratieve kosten.
2. De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 sluit de nodige verzekeringen af en houdt deze aan.

23 – Belangenconflicten

1. De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2, haar organen en haar personeel vermijden elk belangenconflict bij de uitvoering van hun activiteiten.

2. De raad van bestuur kan ter voorkoming en beheersing van belangenconflicten regels aannemen die van toepassing zijn op haar leden, organen en personeel. Deze regels omvatten bepalingen ter voorkoming van belangenconflicten voor de vertegenwoordigers van de leden die zitting hebben in de raad van bestuur.

24 – Ontbinding

1. De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 wordt ontbonden aan het einde van de in artikel 1 van deze verordening omschreven periode.
2. De ontbindingsprocedure wordt automatisch in werking gesteld als de Commissie dan wel alle private leden zich terugtrekt/terugtrekken uit de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.
3. Voor de uitvoering van de procedure tot ontbinding van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 benoemt de raad van bestuur een of meer liquidateurs die handelen volgens de door de raad van bestuur verstrekte instructies.
4. Wanneer de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 wordt ontbonden, worden haar activa gebruikt ter voldoening van haar verplichtingen en voor de uitgaven in verband met haar ontbinding. Een eventueel overschot wordt op het moment van de ontbinding verdeeld over de leden in verhouding tot hun financiële bijdrage aan de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2. Een eventueel overschot dat de Unie toevalt, wordt teruggeboekt naar de begroting van de Unie.
5. Er wordt een ad-hocprocedure ingesteld om een passende afwikkeling te verzekeren van alle door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 gesloten overeenkomsten of genomen besluiten, alsmede van alle aanbestedingscontracten met een langere duur dan de duur van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.

BIJLAGE II

Private leden van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2

1. LEIDERS:

1. AgustaWestland SpA en AgustaWestland Limited
2. Airbus SAS
3. Alenia Aermacchi SpA
4. Dassault Aviation SA
5. Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt (DLR) e.V.
6. EADS-CASA
7. Eurocopter SAS
8. Evektor
9. Fraunhofer Gesellschaft zur Förderung der angewandten Forschung e.V
10. Liebherr-Aerospace Lindenberg GmbH
11. MTU Aero Engines AG
12. Piaggio Aero Industries
13. Rolls-Royce Plc.
14. SAAB AB
15. Safran SA
16. Thales Avionics SAS

2. GEASSOCIEERDE LEDEN

Lijst van geassocieerde leden van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 op grond van Verordening (EG) nr. 71/2008 die uit hoofde van deze verordening ook leden van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 zijn tot de voltooiing van hun uit hoofde van Verordening (EG) 71/2008²³ ingeleide acties.

1. Fiber Optic Sensors and Sensing Syst. (FOS&S)
2. LMS International NV
3. Micromega Dynamics
4. EPFL École Polytechnique Lausanne
5. ETH Zurich
6. Huntsman Advanced Materials
7. RUAG Schweiz AG
8. University of Applied Sciences NW Switzerland (FHNW)
9. ATG Akustik Technologie Goettingen

²³ Deze lijst is gebaseerd op bijlage II van Verordening (EG) nr. 71/2008, bijgewerkt op grond van de bestaande, door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky ondertekende subsidieovereenkomsten.

10. DIEHL Aerospace
11. DLR
12. EADS Deutschland GmbH
13. HADEG Recycling GmbH
14. MTU Aero Engines
15. Aeronova Aerospace SAU
16. Aeronova Engineering Solutions
17. Aeronova Manufacturing Engineering
18. ITP
19. EADS France
20. ONERA
21. Zodiac ECE
22. Zodiac Intertechnique
23. Zodiac Aerazur
24. HAI
25. IAI
26. Aerosoft
27. Avio
28. CIRA
29. CSM
30. DEMA
31. FOX BIT
32. IMAST
33. Piaggio Aero Industries
34. Politecnico di Torino
35. Università degli Studi Di Napoli “Federico II” Polo delle Scienze e della Tecnologia
36. Selex ES
37. SICAMB SPA
38. Università di Bologna
39. Università degli Studi di Pisa
40. ATR
41. ELSIS
42. University of Malta
43. Aeronamic
44. Airborne Technology Centre
45. KIN Machinebouw B.V.
46. Eurocarbon

47. Fokker Aerostructures B.V.²⁴
48. Fokker Elmo
49. Green Systems for Aircraft Foundation (GSAF)
50. Igor Stichting IGOR
51. Microflown Technologies
52. NLR
53. Stichting NL Cluster for ED
54. Stichting NL Cluster for SFWA
55. Sergem Engineering
56. GKN Aerospace Norway²⁵
57. TU Delft
58. Universiteit Twente
59. PZL - Swidn
60. Avioane Craiova
61. INCAS
62. Romaero
63. Straero
64. GKN Aerospace Sweden AB²⁶
65. CYTEC²⁷
66. Cranfield University
67. QinetiQ
68. University of Nottingham

²⁴ Voorheen Stork Aerospace.

²⁵ Voorheen Volvo Aero Norge AS.

²⁶ Voorheen Volvo Aero Corporation.

²⁷ Voorheen UMECO Structural Materials (DERBY) Limited; voorheen Advanced Composites Group (ACG).

BIJLAGE III

Indicatieve toewijzing van bijdragen van de Unie aan ITD's/IADP's/TA's

	100%
IADP's	
Grote passagiersvliegtuigen	32 %
Vliegtuigen voor regionaal verkeer	6 %
Draagvleugelvliegtuigen	12 %
ITD's	
Casco's	19 %
Motoren	17 %
Systemen	14 %
Horizontale activiteiten	
Technology evaluator	1 % van de bovengenoemde IADP/ITD-waarden
Horizontale activiteit Eco-design	2% van de bovengenoemde IADP/ITD-waarden
Horizontale activiteit kleinschalig luchtvervoer	3% van de bovengenoemde IADP/ITD-waarden

FINANCIEEL MEMORANDUM

1. KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

- 1.1. Benaming van het voorstel/initiatief
- 1.2. Betrokken beleidsterrein(en) in de ABM/ABB-structuur
- 1.3. Aard van het voorstel/initiatief
- 1.4. Doelstellingen
- 1.5. Motivering van het voorstel/initiatief
- 1.6. Duur en financiële gevolgen
- 1.7. Beheersvorm(en)

2. BEHEERSMAATREGELEN

- 2.1. Regels inzake het toezicht en de verslagen
- 2.2. Beheers- en controlesysteem
- 2.3. Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden

3. GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

- 3.1. Rubriek(en) van het meerjarige financiële kader en betrokken begrotingsonderde(e)l(en) voor uitgaven
- 3.2. Geraamde gevolgen voor de uitgaven
 - 3.2.1. *Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de uitgaven*
 - 3.2.2. *Geraamde gevolgen voor de kredieten van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2*
 - 3.2.3. *Geraamde gevolgen voor de personele middelen van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2*
 - 3.2.4. *Verenigbaarheid met het huidige meerjarige financiële kader*
 - 3.2.5. *Bijdrage van derden aan de financiering*
- 3.3. Geraamde gevolgen voor de ontvangsten

FINANCIEEL MEMORANDUM

1. KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

1.1. Benaming van het voorstel/initiatief

Voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.

1.2. Betrokken beleidsterrein(en) in de ABM/ABB-structuur²⁸

Beleidssterrein: 08 Onderzoek en innovatie

Activiteit: Horizon 2020

1.3. Aard van het voorstel/initiatief

☐ Het voorstel/initiatief betreft **een nieuwe actie**

☐ Het voorstel/initiatief betreft **een nieuwe actie na een proefproject/een voorbereidende actie**²⁹

☒ Het voorstel/initiatief betreft **de verlenging van een bestaande actie**

☐ Het voorstel/initiatief betreft **een actie die wordt omgebogen naar een nieuwe actie**

1.4. Doelstelling(en)

1.4.1. *De met het voorstel/initiatief beoogde strategische meerjarendoelstelling(en) van de Commissie*

De belangrijkste motivering is het verbeteren van het concurrentievermogen en de milieuprestaties van Europese luchtvaarttechnologieën in overeenstemming met de doelstellingen van Europa 2020, het Witboek Vervoer en de uitdaging Vervoer van Horizon 2020.

1.4.2. *Specifieke doelstelling(en) en betrokken ABM/ABB-activiteiten*

Specifieke doelstellingen

De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 heeft de volgende doelstellingen:

1. bijdragen aan de voltooiing van de onderzoeksactiviteiten die zijn ingezet uit hoofde van Verordening (EG) nr. 71/2008 en aan de tenuitvoerlegging van Verordening (EU) nr. .../2013 van het Europees Parlement en de Raad van ... 2013 betreffende het vaststellen van het kaderprogramma Horizon 2020, en met name de uitdaging van slim, groen en geïntegreerd vervoer van de pijler maatschappelijke uitdagingen... van Besluit (EU) nr. .../2013/EU [van de Raad ... 2013 tot vaststelling van het specifieke programma van Horizon 2020];

2. bijdragen aan de doelstellingen van het gezamenlijke technologie-initiatief inzake Clean Sky 2, met name voor het integreren, demonstreren en valideren van technologieën waarmee het volgende kan worden bewerkstelligd:

(a) verbeteren van de brandstofzuinigheid van vliegtuigen en daarmee het verlagen van de CO₂-uitstoot met 20 tot 30 % ten opzichte van volgens de huidige techniek gebouwde vliegtuigen die per 2014 in gebruik worden genomen;

²⁸

ABM: Activity Based Management – ABB: Activity Based Budgeting.

²⁹

Als bedoeld in artikel 54, lid 2, onder a) of b), van het Financieel Reglement.

(b) verlagen van de NO_x- en geluidsemissies van vliegtuigen met 20 tot 30 % ten opzichte van volgens de huidige techniek gebouwde vliegtuigen die per 2014 in gebruik worden genomen.

Deze moeten uiterlijk in 2024 worden verwezenlijkt.

Betrokken ABM/ABB-activiteit(en)

Titel: 08 Onderzoek en innovatie

1.4.3. Verwacht(e) resulta(a)t(en) en gevolg(en)

Vermeld de gevolgen die het voorstel/initiatief zou moeten hebben op de begunstigden/doelgroepen

De belanghebbenden in de luchtvaart worden in staat gesteld tot samenwerking, met positieve gevolgen voor het milieu en versterking van de marktontwikkeling tot gevolg.

Het concurrentievermogen van de luchtvaartsector wordt vergroot. Het initiatief schept de juiste dynamiek voor een stabiele groei wat betreft maatschappelijke voordelen en economische groei. Het zorgt voor continuïteit voor het programma Clean Sky 1, dat in 2017 moet aflopen.

De voorziene begroting voor Clean Sky 2 (CS2) gaat vergezeld van grotere private investering in onderzoek en zal fungeren als katalysator voor aanzienlijke investeringen in nieuwe generaties groene vliegtuigen, motoren en systemen.

1.4.4. Resultaat- en effectindicatoren

Vermeld de indicatoren aan de hand waarvan kan worden nagegaan in hoeverre het voorstel/initiatief is uitgevoerd.

Toezicht op en evaluatie van de vorderingen van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 worden zowel door externe als door interne organen uitgevoerd.

Intern toezicht op de vorderingen wordt in eerste instantie uitgevoerd door het programmabureau van de gemeenschappelijke onderneming. Als tweede laag worden jaarlijks technische evaluaties uitgevoerd door de gemeenschappelijke onderneming tezamen met externe deskundigen. Voorts worden de evaluatieresultaten geanalyseerd door het wetenschappelijk comité, dat advies zal uitbrengen.

Toezicht op de vorderingen wordt uitgevoerd aan de hand van een duidelijk afgebakende reeks prestatiekernindicatoren met betrekking tot technische, financiële en bestuurskwesties, zoals bijvoorbeeld de uitvoering van de begroting, het aantal beroepszaken, tijd tot uitbetaling en tijd tot subsidie enzovoort.

Wat betreft het huidige Clean Sky-programma wordt een belangrijk instrument voor het meten van gevolgen gevormd door de technology evaluator.

De externe evaluatie van het programma als geheel wordt georganiseerd door de Europese Commissie en uitgevoerd door onafhankelijke deskundigen.

1.5. Motivering van het voorstel/initiatief

1.5.1. Behoeft(e)n waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien

Een volledige inzet van alle partijen is vereist. De private leden achter het CS2-voorstel hebben reeds een intentieverklaring ondertekend.

1.5.2. Toegevoegde waarde van de deelname van de EU

De technologische capaciteiten in de luchtvaart zijn sterk gespecialiseerd, complementair en geografisch verspreid door heel Europa. Daarom gaat de schaal en reikwijdte van de onderzoeksagenda voor het milieuvriendelijk maken van vliegtuigen de grenzen en

mogelijkheden van afzonderlijke nationale staten te boven, wat betreft zowel de financiële middelen als de onderzoekscapaciteit.

Nationale programma's zijn ontoereikend voor de grote technologische uitdagingen, vanwege de pan-Europese aard van de luchtvaartsector. De vereiste technologische doorbraak kan alleen worden verwezenlijkt met een grootschalig programma met een goed gestructureerde en gerichte onderzoeksagenda.

1.5.3. *Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan*

De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky werd in 2007 door de Raad opgericht gezien de noodzaak van het terugdringen van de milieueffecten van het groeiende luchtverkeer. Er werd een duidelijke noodzaak geconstateerd om de uitstoot van vliegtuigen terug te dringen. Het onderzoeksprogramma van Clean Sky 1 richt zich op deze doelstellingen, met 2017 als eindjaar. De technologische verbeteringen tot nu toe duiden op een verlaging van de CO₂-uitstoot met 20 %.

De Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky is erin geslaagd de intensieve en uitgebreide medewerking te verwerven van alle belangrijke belanghebbenden, waaronder een groot aantal kmo's. Sinds de oprichting slaagt de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky erin om ontwikkelingen in de richting van de strategische milieudoelstellingen te stimuleren.

1.5.4. *Samenhang en eventuele synergie met andere relevante instrumenten*

Wat betreft de samenhang met de programma's van lidstaten maakt Clean Sky 2 een stabiele deelname mogelijk vanwege de lange duur, de sterke inzet van de sector en omdat de lidstaten er rechtstreeks bij betrokken zijn via de groep met vertegenwoordigers van de staten, dat als doorgeefpunt fungeert voor de uitwisseling van informatie. Daarbij zorgt de deelname van vertegenwoordigers uit de sector, de staten en de regio's aan de vaststelling van het programma voor een maximaal niveau van synergie als gevolg van de feedback die zij aan de nationale en regionale overheden geven. De hefboomrol die van CS2 verwacht wordt, zal als het goed is leiden tot bewustzijn, zo niet tot een gedeeltelijke heroriëntatie van steunprogramma's op nationaal en EU-niveau.

1.6. **Duur en financiële gevolgen**

X Voorstel/initiatief met een **beperkte geldigheidsduur**

- **X** Voorstel/initiatief is van kracht vanaf 1.1.2014 tot en met 31.12.2024
- **X** Financiële gevolgen vanaf 2014 tot en met 2020 voor vastleggingskredieten
- **X** Financiële gevolgen vanaf 2014 tot en met 2024 voor betalingskredieten

☐ Voorstel/initiatief met een **onbeperkte geldigheidsduur**

- Uitvoering met een opstartperiode vanaf JJJJ tot en met JJJJ,
- gevolgd door een volledige uitvoering.

1.7. **Beheersvorm(en)**³⁰

☐ **Rechtstreeks beheer** door de Commissie via:

- ☐ uitvoerende agentschappen
- ☐ **Gedeeld beheer** met de lidstaten:
- **X Indirect beheer** door het toevertrouwen van begrotingsuitvoeringstaken aan:

³⁰

Nadere informatie over beheersvormen en verwijzingen naar het Financieel Reglement zijn te vinden op de BudgWebsite: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

- ☐ internationale organisaties en hun agentschappen (te specificeren);
- ☐ de EIB en de Europese Investeringsbank;
- ☒ organen als bedoeld in artikel 209 van het financieel reglement;
- ☐ publiekrechtelijke organen;
- ☐ privaatrechtelijke organen met een openbare dienstverleningstaak, voor zover zij voldoende financiële garanties bieden;
- ☐ privaatrechtelijke organen van een lidstaat, waaraan de uitvoering van een publiek-privaat partnerschap is toevertrouwd en die voldoende financiële garanties bieden;
- ☐ personen aan wie de uitvoering van specifieke maatregelen op het gebied van het GBVB in het kader van titel V van het VEU is toevertrouwd en die worden genoemd in de betrokken basishandeling.

Opmerkingen

n.v.t.

2. BEHEERSMAATREGELEN

2.1. Regels inzake het toezicht en de verslagen

Vermeld frequentie en voorwaarden.

Toezicht op de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 wordt uitgeoefend via tussenpersonen en zoals bepaald in de bepalingen 6 en 20 van de statuten.

Als PPP-orgaan van de EU uit hoofde van artikel 209 van het financieel reglement opereert de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 onder strenge toezichtregels.

Toezicht wordt verwezenlijkt door:

- toezicht door de raad van bestuur;
- tussentijdse evaluaties en een eindevaluatie door externe deskundigen (elke 3 jaar en aan het einde van het programma, onder toezicht van de Commissie);

2.2. - het werkplan en het jaarlijkse activiteitenverslag van de gemeenschappelijke onderneming. Beheers- en controlesysteem

2.2.1. Internecontrolekader

Via de bevoegde gedelegeerd ordonnateur draagt de Commissie er zorg voor dat de op Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 toepasselijke regels volledig voldoen aan de eisen van artikel 60 en artikel 61 van het Financieel Reglement. Door toezichtregelingen, waaronder lidmaatschap van de raad van bestuur, van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 wordt ervoor gezorgd dat de diensten van de Commissie kunnen voldoen aan de eisen van verantwoording aan zowel het College als de begrotingsautoriteit.

Het internecontrolekader voor de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 is gebaseerd op:

- de toepassing van de internecontrolenormen die ten minste even sterke waarborgen bieden als die van de Commissie;
- procedures voor het selecteren van de beste projecten door middel van onafhankelijke evaluatie, en voor de vertaling daarvan naar rechtsinstrumenten;
- project- en contractbeheer gedurende de gehele projectcyclus;
- controles vooraf van alle declaraties (met inbegrip van het opvragen van auditcertificaten) en certificering vooraf van methoden voor de kostenberekening;
- controles achteraf van een steekproef van de declaraties als onderdeel van de controles achteraf van Horizon 2020;
- wetenschappelijke evaluatie van projectresultaten.

Er zijn diverse maatregelen getroffen ter beperking van het inherente risico van belangenconflicten binnen de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2, in het bijzonder gelijke stemmen voor de Commissie en voor sectorpartners in de raad van bestuur, selectie van de directeur door de raad van bestuur op grond van een voorstel van de Commissie, onafhankelijkheid van het personeel, evaluaties door onafhankelijke deskundigen op grond van bekendgemaakte selectiecriteria tezamen met beroepsprocedures en volledige belangenverklaringen. De bevordering van ethische en organisatorische waarden wordt een van de kerntaken van de gemeenschappelijke onderneming en de Commissie zal hierop toezien.

De intern controleur van de Commissie oefent jegens de Gemeenschappelijke Onderneming dezelfde bevoegdheden uit als jegens de Commissie. De raad van bestuur kan bovendien zorgen dat er een interne controlecapaciteit voor de Gemeenschappelijke Onderneming wordt opgericht, voor zover van toepassing.

De uitvoerend directeur van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 is als ordonnateur verplicht om een kosteneffectief systeem voor interne controle en intern beheer in te voeren. Hij/zij moet verslag doen aan de Commissie over het ingestelde internecontrolekader.

De Commissie zal toezien op het risico van niet-overeenstemming door middel van het rapportagesysteem dat zij gaat ontwikkelen, alsmede door het opvolgen van de resultaten van controles achteraf van de ontvangers van EU-financiering van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2, als onderdeel van controles achteraf met betrekking tot Horizon 2020 als geheel.

Het in te stellen controlesysteem moet rekening houden met de sterke overtuiging onder ontvangers van EU-financiering alsmede van de wetgevende autoriteit dat de last van controles die vereist zijn om een foutlimiet van 2 % te bereiken te groot is geworden. Dat brengt het risico met zich mee dat de aantrekkelijkheid van het onderzoeksprogramma van de Unie afneemt, hetgeen een negatieve invloed zou kunnen hebben op onderzoek en innovatie in de Unie.

De Europese Raad van 4 februari 2011 heeft in dit verband geconcludeerd dat het van vitaal belang is "dat de EU-instrumenten voor het stimuleren van O&O&I worden vereenvoudigd zodat zij gemakkelijker kunnen worden gebruikt door de beste wetenschappers en de meest innoverende ondernemingen; dit kan met name gebeuren door tussen de betrokken instellingen afspraken te maken over een nieuw evenwicht tussen vertrouwen en controle en tussen risico's nemen en risico's mijden." (zie EUCO 2/1/11 REV1, Brussel, 8 maart 2011).

In zijn resolutie van 11 november 2010 (P7_TA(2010)0401) inzake het vereenvoudigen van de tenuitvoerlegging van de kaderprogramma's voor onderzoek ondersteunt het Europees Parlement expliciet een groter risico op fouten bij onderzoeksfinancieringen en is het "bezorgd over het feit dat het huidige systeem en de huidige praktijk van het beheer van KP7 in excessieve mate op controle zijn gericht, en daardoor leiden tot verspilling van middelen, een lagere participatiegraad en minder aantrekkelijke onderzoeklandschappen; merkt met bezorgdheid op dat het huidige beheersysteem van "zero risk tolerance" eerder lijkt te leiden tot het vermijden van risico's dan tot het beheer van risico's".

Daarom bestaat er onder belanghebbenden en instellingen overeenstemming dat naast het foutenpercentage het gehele spectrum aan doelstellingen en belangen, met name het succes van het onderzoeksbeleid, het internationale concurrentievermogen en de wetenschappelijke topkwaliteit, in aanmerking moet worden genomen. Tegelijkertijd bestaat er een duidelijke behoefte aan een efficiënt en doeltreffend beheer van de begroting waarbij fraude en verspilling voorkomen moeten worden.

Zoals hierboven vermeld zal de Commissie toezien op het risico van niet-overeenstemming door middel van het rapportagesysteem dat zij gaat opzetten, alsmede door het opvolgen van de resultaten van controles achteraf van de ontvangers van EU-financiering van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2, als onderdeel van controles achteraf met betrekking tot Horizon 2020 als geheel.

2.2.3. *Verwachte niveau van niet-overeenstemming*

Zoals de Commissie heeft gemeld in het financieel memorandum voor Horizon 2020 is de uiteindelijke doelstelling nog altijd het bereiken van een percentage resterende fouten van minder dan 2 % van de totale uitgaven gedurende de looptijd van het programma. Daartoe heeft zij een aantal vereenvoudigingsmaatregelen ingevoerd. Er moet echter tevens rekening worden gehouden met de overige hierboven vermelde doelstellingen, alsmede met de kosten van controles.

Aangezien de regels voor deelname aan de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 in principe dezelfde zijn als de regels die door de Commissie toegepast zullen worden en de groep begunstigden een gelijksoortig risicoprofiel hebben als die van de Commissie, kan worden verwacht dat het foutenniveau vergelijkbaar zal zijn met het door de Commissie voor Horizon 2020 vastgestelde niveau, d.w.z. dat er een redelijke zekerheid bestaat dat het risico op fouten gedurende de meerjarige uitgavenperiode op jaarbasis tussen de 2 en 5 % ligt, met als einddoel tot een resterend foutenpercentage te komen dat zo dicht mogelijk bij 2 % blijft bij de sluiting van de meerjarige programma's, wanneer rekening is gehouden met het financiële effect van alle audits en corrigerende en herstelmaatregelen.

In het financieel memorandum voor Horizon 2020 vindt u volledige details betreffende het met betrekking tot de deelnemers verwachte foutenpercentage.

2.3. **Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden**

De Commissie draagt er zorg voor dat procedures voor fraudebestrijding in alle stadia van het beheerproces worden toegepast door de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2. De voorstellen voor Horizon 2020 zijn onderworpen aan fraudegevoeligheidstests en aan een beoordeling van de effecten ervan. In het algemeen zouden de voorgestelde maatregelen een positief effect op de fraudebestrijding moeten hebben, met name door de grote nadruk op risicogerelateerde audits en een uitgebreidere wetenschappelijke evaluatie en controle.

De Commissie draagt er zorg voor dat passende maatregelen worden getroffen om ervoor te zorgen dat bij de uitvoering van uit hoofde van deze verordening gefinancierde acties, de financiële belangen van de Unie met de toepassing van preventieve maatregelen tegen fraude, corruptie en andere onwettige activiteiten worden beschermd door middel van doeltreffende controles en, indien onregelmatigheden worden ontdekt, door middel van terugvordering van de ten onrechte betaalde bedragen en, voor zover van toepassing, door middel van doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties.

De huidige Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 werkt al samen met de diensten van de Commissie in verband met fraude en onregelmatigheden. De Commissie zal er zorg voor dragen dat deze samenwerking wordt voortgezet en versterkt.

De Rekenkamer is bevoegd om bij alle begunstigden van subsidies, contractanten en subcontractanten die uit hoofde van het programma EU-middelen hebben ontvangen, controles op stukken of controles en verificaties ter plaatse te verrichten.

Het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) kan overeenkomstig de procedures van Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 controles en verificaties ter plaatse bij de direct of indirect bij de financiering betrokken economische subjecten uitvoeren om vast te stellen of er sprake is van fraude, corruptie of andere onwettige activiteiten in verband met een subsidieovereenkomst of -besluit of een contract betreffende financiering door de Unie, waardoor de financiële belangen van de Unie zijn geschaad.

3. GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

3.1. Rubriek van het meerjarige financiële kader en betrokken begrotingsonderdeel voor uitgaven

- Te creëren nieuwe begrotingsonderdelen: **Ja**

Op volgorde van de rubrieken van het meerjarige financiële kader en de begrotingsonderdelen.

Rubriek van het meerjarige financiële kader	Begrotingsonderdeel	Soort uitgave	Bijdrage			
	Nummer Rubriek 1A – Concurrentievermogen ter bevordering van groei en werkgelegenheid	GK/ NGK	van EVA-landen	van kandidaat-lidstaten	van derde landen	in de zin van artikel 18, lid 1, onder a bis), van het Financieel Reglement
1A	08.020734 (bovenliggend onderdeel: 08.020304)	GK	JA	JA	JA	JA

3.2. **Geraamde gevolgen voor de uitgaven**

3.2.1. *Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de uitgaven*

in miljoenen euro's (tot op 3 decimalen)

Rubriek van het meerjarige financiële kader:	Nummer	Rubriek: 1A Concurrentievermogen voor groei en werkgelegenheid
---	--------	--

Gemeenschappelijke onderneming Clean Sky 2			Jaar 2014	Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020	Jaren 2021 - 2024	TOTAAL
Titel 1: Personeelsuitgaven	Vastleggingen	(1)	0,702	0,991	1,011	1,032	2,140	2,183	10,587	p.m.	18,646
	Betalingen	(2)	0,702	0,991	1,011	1,032	2,140	2,183	2,226	8,361	18,646
Titel 2: Infrastructuur- en operationele uitgaven	Vastleggingen	(1a)	1,136	1,106	1,149	2,016	2,444	2,566	10,937	p.m.	21,354
	Betalingen	(2a)	1,136	1,106	1,149	2,016	2,444	2,566	2,566	8,370	21,354
Titel 3: Operationele uitgaven	Vastleggingen	(3a)	100,000	350,000	250,000	200,000	350,000	300,000	210,000	p.m.	1760,000
	Betalingen	(3b)	13,000	108,000	181,583	218,333	227,083	256,000	275,542	480,458	1760,000
TOTALE kredieten voor de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2	Vastleggingen	=1+1a +3a	101,838	352,097	252,160	203,048	354,584	304,749	231,524	p.m.	1800,000
	Betalingen	=2+2a +3b	14,838	110,097	183,743	221,381	231,667	260,749	280,335	497,189	1800,000

Rubriek van het meerjarige financiële kader:	1A	"Administratieve uitgaven"
---	-----------	----------------------------

		Jaar 2014	Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020	Jaar 2021 en later	TOTAAL
DG: RTD										
• Personele middelen		0,594	0,606	0,618	0,630	0,642	0,655	0,669	p.m.	4,414
• Andere administratieve uitgaven		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL DG RTD		0,594	0,606	0,618	0,630	0,642	0,655	0,669	p.m.	4,414

TOTAAL kredieten onder RUBRIEK 1A van het meerjarige financiële kader	(Totaal vastleggingen = totaal betalingen)	0,594	0,606	0,618	0,630	0,642	0,655	0,669	p.m.	4,414
---	---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	------	-------

in miljoenen euro's (tot op 3 decimalen)

		Jaar 2014	Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020	Jaar 2021 en later	TOTAAL
TOTAAL kredieten onder RUBRIEK 1 tot en met 5 van het meerjarige financiële	Vastleggingen	102,432	352,703	252,778	203,678	355,226	305,404	232,193		1 804,414
	Betalingen	15,432	110,703	184,361	222,011	232,309	261,404	281,004	497,189	1 804,414

kader										
-------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3.2.2. Geraamde gevolgen voor de kredieten van de gemeenschappelijke onderneming

- ☐ Voor het voorstel/initiatief zijn geen beleidskredieten nodig
- ☒ Voor het voorstel/initiatief zijn beleidskredieten nodig, zoals hieronder wordt beschreven:

Vastleggingskredieten in miljoenen euro's (tot op 3 decimalen)

Vermeld doelstellingen en outputs ↓			Jaar 2014		Jaar 2015		Jaar 2016		Jaar 2017		Jaar 2018		Jaar 2019		Jaar 2020 en later		TOTAAL	
	OUTPUTS																	
	Type ³¹	Gem. kosten	Nummer	Kosten	Nummer	Kosten	Nummer	Kosten	Nummer	Kosten	Nummer	Kosten	Nummer	Kosten	Nummer	Kosten	Totaal aantal outputs	Totale kosten
Voer het jaarlijkse werkprogramma van Clean Sky uit ³² ...																		
- Subsidies	Ondertekende subsidie	3,432	7	100,00	80	350,000	70	250,000	60	200,000	120	350,000	100	300,000	77	210,000	514	1 760,000

³¹

³²

Outputs zijn te leveren producten en diensten (bijv.: het aantal gefinancierde studentenuitwisselingen, het aantal km aangelegde wegen, enz.).
Zoals beschreven in punt 1.4.2. “Specifieke doelstelling(en) ...”.

TOTALE KOSTEN	7	100	80	350,000	70	250,000	60	200,000	120	350,000	100	300,000	77	210,000	514	1,760,000

3.2.3. Geraamde gevolgen voor de personele middelen

3.2.3.1. Samenvatting van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2

- ☒ Voor het voorstel/initiatief zijn geen administratieve kredieten nodig
- ☐ Voor het voorstel/initiatief zijn administratieve kredieten nodig, zoals hieronder beschreven:

Personeelsaantallen (in personen / VTE)³³

	Jaar 2014 ³⁴	Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020	Jaar 2021	Jaar 2022	Jaar 2023	Jaar 2024
Ambtenaren (AD-graden)											
Ambtenaren (AST-graden)											
Arbeidscontractanten	6	6	6	6	6	6	6	5	4	3	2
Tijdelijke functionarissen (AD-graden)	27	32	32	32	30	30	30	27	27	27	24
Tijdelijke functionarissen (AST-graden)	4	4	4	4	4	4	4	4	3	2	2
Gedetacheerde nationale deskundigen											

TOTAAL	37	42	42	42	40	40	40	36	34	32	28
---------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

³³ Bij PPP-organen van de EU uit hoofde van artikel 209 FR is deze tabel ter informatie opgenomen.

³⁴ Het jaar N is het jaar waarin met de uitvoering van het voorstel/initiatief wordt begonnen.

in miljoenen euro's (tot op 3 decimalen)

	Jaar 2014 ³⁵	Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020	Jaar 2021	Jaar 2022	Jaar 2023	Jaar 2024
--	----------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Ambtenaren (AD-graden)											
Ambtenaren (AST-graden)											
Arbeidscontractanten	0,282 ³⁶	0,288	0,293	0,299	0,305	0,311	0,318	0,270	0,220	0,169	0,115
Tijdelijke functionarissen (AD-graden)	2,916 ³⁷	3,525	3,596	3,66	3,507	3,577	3,648	3,350	3,417	3,485	3,160
Tijdelijke functionarissen (AST-graden)	0,432	0,441	0,449	0,458	0,468	0,477	0,486	0,496	0,380	0,258	0,263
Gedetacheerde nationale deskundigen											
TOTAAL	3,630	4,254	4,338	4,425	4,280	4,366	4,453	4,116	4,016	3,912	3,538

³⁵ Het jaar N is het jaar waarin met de uitvoering van het voorstel/initiatief wordt begonnen.
³⁶ Gebruik van standaardkosten: 47 000 euro per jaar + 2 % gemiddelde jaarlijkse verhoging.
³⁷ Gebruik van standaardkosten: 108 000 euro per jaar + 2 % gemiddelde jaarlijkse verhoging.

3.2.3.2. Geraamde behoefte aan personele middelen voor het verantwoordelijke DG

- ☐ Voor het voorstel/initiatief zijn geen personele middelen nodig
- ☒ Voor het voorstel/initiatief zijn personele middelen nodig, zoals hieronder beschreven:

Raming in aantallen

	Jaar 2014	Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020*
• Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijk personeel)							
XX 01 01 01 (zetel en vertegenwoordigingen van de Commissie)							
XX 01 01 02 (delegaties)							
XX 01 05 01 (onderzoek door derden)	4	4	4	4	4	4	4
10 01 05 01 (eigen onderzoek)							
*Personeelsaantallen na 2020 worden in een later stadium bepaald.							
• Extern personeel (in voltijdequivalenten: VTE)³⁸							
XX 01 02 01 (CA, SNE, INT van de "totale financiële middelen")							
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT en JED in de delegaties)							
XX 01 04 jj ³⁹	- zetel ⁴⁰						
	- delegaties						
XX 01 05 02 (CA, SNE, INT – onderzoek door derden)	1	1	1	1	1	1	1
10 01 05 02 (CA, SNE, INT – eigen onderzoek)							
Ander begrotingsonderdeel (te vermelden)							
TOTAAL	5	5	5	5	5	5	5

³⁸ CA = Contract Agent (arbeidscontractant); LA = Local Agent (plaatselijke functionaris); SNE = Seconded National Expert (gedetacheerde nationale deskundige); INT = 'Intérimaire' (uitzendkracht).

³⁹ Ondermaximum voor extern personeel gedekt uit beleidskredieten (vroegere "BA"-begrotingsonderdelen).

⁴⁰ Voornamelijk voor de structuurfondsen, het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo) en het Europees Visserijfonds (EVF).

08 is het beleidsterrein of de begrotingstitel.

De benodigde personele middelen zullen worden gefinancierd uit de middelen die reeds voor het beheer van deze actie zijn toegewezen en/of binnen het DG zijn herverdeeld, eventueel aangevuld met middelen die in het kader van de jaarlijkse toewijzingsprocedure met inachtneming van de budgettaire beperkingen aan het beherende DG kunnen worden toegewezen.

Beschrijving van de uit te voeren taken

Tijdelijk personeel	• Technische follow-up van de voortgang van de GTI-werkzaamheden • Ruggespraak met de groep van vertegenwoordigers van de nationale overheden, ACARE en het comité voor het vervoerprogramma • Waarneming bij oproepen tot het indienen van voorstellen, aanbestedingen en het toelaten van nieuwe leden • Definitie van de positie van de Commissie in de raad van bestuur (stem-/vetorecht) • Deelname aan vergaderingen, vertegenwoordiging van de Commissies op het niveau van de raad van bestuur • Organisatie van tussentijdse evaluaties en eindevaluatie • Uitvoering van inspecties/controles ter plekke • Rapportage over de voortgang van het GTI
Extern personeel	• Administratieve ondersteuning en adviserende rol voor officiële functionarissen

De bijlage (deel 3) moet een beschrijving bevatten van de berekening van de kosten van VTE.

Geraamde behoefte aan personele middelen voor de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2⁴¹

- ☐ Voor het voorstel/initiatief zijn geen personele middelen nodig
- ☒ Voor het voorstel/initiatief zijn personele middelen nodig, zoals hieronder beschreven:
 - a. Geraamde behoefte aan personele middelen te financieren uit kredieten voor het meerjarig financieel kader 2014-2020

Raming in cijfers (of met hoogstens 1 decimaal)

	Jaar 2014 ⁴²	Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020 en later
• Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (tijdelijk personeel)							
Gemeenschappelijke onderneming Clean Sky 2 (PPP-orgaan)							
Tijdelijke functionarissen (AD-graden)	10	15	15	15	30	30	30
Tijdelijke functionarissen (AST-graden)	3	3	3	3	4	4	4
totaal	13	18	18	18	34	34	34
* Gelijk aan het gemiddelde van personeel per jaar.							
• Extern personeel (in voltijdequivalenten: VTE)⁴³							
Gemeenschappelijke onderneming Clean Sky 2 (PPP-orgaan)							
CA GFIV	0	0	0	0	3	3	3
CA GF III	0	0	0	0	3	3	3
CA GF II	0	0	0	0	0	0	0
CA GFI	0	0	0	0	0	0	0
Totaal CA	0	0	0	0	6	6	6
TOTAAL	13	18	18	18	40	40	40

Beschrijving van de uit te voeren taken

Tijdelijk personeel	De uit te voeren taken zijn vastgelegd in de omschrijving van functies van
---------------------	--

⁴¹ Bij PPP-organen van de EU uit hoofde van artikel 209 FR is dit gedeelte ter informatie opgenomen.

⁴² Van 2014 tot en met 2017 wordt het personeel betaald met kredieten van het zevende kaderprogramma, op grond van Verordening 71/2008.

⁴³ CA = Contract Agent (arbeidscontractant); LA = Local Agent (plaatselijke functionaris); SNE = Seconded National Expert (gedetacheerde nationale deskundige); INT = 'Intérimaire' (uitzendkracht).

	het meerjarig personeelsbeleidplan van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2 (nieuwste versie 2013-2015)
Extern personeel	Ondersteuning en bijstand (administratief, financieel, technisch) van het tijdelijk personeel.

De bijlage (deel 3) moet een beschrijving bevatten van de berekening van de kosten van VTE.

- b. Personele middelen gefinancierd uit kredieten van het **meerjarig financieel kader 2007-2013**⁴⁴

Raming in aantallen

	Jaar 2014	Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017
• Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijk personeel)				
Gemeenschappelijke onderneming Clean Sky 2 (PPP-orgaan)				
Tijdelijke functionarissen (AD-graden)	17	17	17	17
Tijdelijke functionarissen (AST-graden)	1	1	1	1
• Extern personeel (in voltijdequivalenten: VTE)⁴⁵				
Gemeenschappelijke onderneming Clean Sky 2 (PPP-orgaan)				
TA				
CA	6	6	6	6
SNE				
INT				
TOTAAL	24	24	24	24

- c. Bijdrage aan de lopende kosten voor de geleidelijke afbouw van het PPP-orgaan in het meerjarig financieel kader 2007-2013

(in euro's)

	Jaar 2014	Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017	Totaal⁴⁶
Bijdrage in contanten van de EU	2 408 093	2 408 093	3 373 054	3 373 054	11 562 294
Bijdrage in contanten van derden	2 408 093	2 408 093	3 373 054	3 373 054	11 562 294

⁴⁴ Bij PPP-organen van de EU uit hoofde van artikel 209 FR is deze tabel ter informatie opgenomen.

⁴⁵ CA = Contract Agent (arbeidscontractant); LA = Local Agent (plaatselijke functionaris); SNE = Seconded National Expert (gedetacheerde nationale deskundige); INT = 'Intérimaire' (uitzendkracht).

⁴⁶ Het totaal voor de bijdrage in contanten van de EU moet gelijk zijn aan het bedrag dat in de begroting voor 2013 is gefrontload voor de voltooiing van de activiteiten van het orgaan voor 2007-2013.

TOTAAL	4 816 186	4 816 186	6 746 108	6 746 108	23 124 588
---------------	-----------	-----------	-----------	-----------	------------

3.2.4. Verenigbaarheid met het huidige meerjarige financiële kader

- ☒ Het voorstel/initiatief is verenigbaar met het huidige meerjarige financiële kader
- ☐ Het voorstel/initiatief vergt herprogrammering van de betrokken rubriek van het meerjarige financiële kader

Zet uiteen welke herprogrammering nodig is, onder vermelding van de betrokken begrotingsonderdelen en de desbetreffende bedragen.

n.v.t.

- ☐ Het voorstel/initiatief vergt toepassing van het flexibiliteitsinstrument of herziening van het meerjarige financiële kader⁴⁷.

Zet uiteen wat nodig is, onder vermelding van de betrokken rubrieken en begrotingsonderdelen en de desbetreffende bedragen.

n.v.t.

3.2.5. Bijdrage van derden aan de financiering

- Het voorstel/initiatief voorziet niet in medefinanciering door derden.
- ☒ Het voorstel/initiatief voorziet in medefinanciering, zoals hieronder wordt geraamd:

Kredieten in miljoenen euro's (tot op 3 decimalen)

	Jaar 2014	Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020+	Totaal
<i>Private leden van Clean Sky – bijdrage in contanten aan de administratieve kosten</i>	1,838	2,097	2,160	3,048	4,584	4,749	21,524	40,000
<i>Private leden van Clean Sky – bijdrage in contanten aan de operationele kosten*</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL medegefinancierde kredieten	1,838	2,097	2,160	3,048	4,584	4,749	21,524	40,000

De totale bijdragen van andere leden dan de Unie worden vastgesteld in artikel 4 van de verordening van de Raad betreffende de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.

⁴⁷

Zie de punten 19 en 24 van het interinstitutioneel akkoord.

3.3. Geraamde gevolgen voor de ontvangsten

- ☒ Het voorstel/initiatief heeft geen financiële gevolgen voor de ontvangsten
- ☐ Het voorstel/initiatief heeft de hieronder beschreven financiële gevolgen:
 - ☐ voor de eigen middelen
 - ☐ voor de diverse ontvangsten

in miljoenen euro's (tot op 3 decimalen)

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten:	Voor het huidige begrotingsjaar beschikbare kredieten	Gevolgen van het voorstel/initiatief ⁴⁸						
		Jaar N	Jaar N+1	Jaar N+2	Jaar N+3	Voeg zoveel jaren toe als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)		
Artikel								

Voor de diverse ontvangsten die worden "toegewezen", vermeld het (de) betrokken begrotingsonderde(e)l(en) voor uitgaven.

Vermeld de wijze van berekening van de gevolgen voor de ontvangsten.

⁴⁸ Voor traditionele eigen middelen (douanerechten en suikerheffingen) moeten nettobedragen worden vermeld, d.w.z. na aftrek van 25 % aan inningskosten.